އަރަބި ދިވެހި ރަދީފު

ދިވެހި ބަހުގައި ހިމެނޭ 600 އަށް ވުރެ ގިނަ އަރަބި ބަސް

ދިވެހި ޝަރަހަ އާއި އިސްތިޢުމާލު ތަރުޖަމާ

احمد فهمی دیدی

بسم الله الرحمن الرحيم

ފެށުން

الحمد لله الذي علم بالقلم، والصلاة والسلام

على محمد النبي الامي وعلى أله وصحبه أجمعين.

އާދެ! ޢަރަބި ބަހަކީ، ދުނިޔޭ ބޮޑުގެ ތެރޭގައި ގިނަ ޢަދަދަކަށް އެކުވެ ވަސްރުކިޔަވައިވާ ބަހަ ކަމެވެ. މިހެން މި ކަށް ވާން ޤުރުން އެއް ސަހަބާއް ކަމުގައި ވިސްނިސް ދުނިޔެއިންނަށް، މުސްލިމުންނަށް ވުމުގެ ސަހަބުން އިސްލާމް ދީނުގެ ޝަރީޢަތް އުނގެނި ދަރުސްކޮށްދެނީ، އެ މީހުންނަށް ވާޖިބުކަމެއް ވީ ކަމަށް. އާދަމް ސުލާން ފަދައިން މި ދުނިޔެ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ދުނިޔޭންނާ ހަމައަށް އައިސްފައި ވަނީ ޢަރަބި ބަހުންނެވެ. އަދި އެ ދީން ބާރުލައްވާފައި ވެސް ޢަރަބި ބަހުންނެވެ. އެހެން ކަމުން ދީނީ ވާޖިބުކަމެއް ގައިމުވާފަދަ ބައި ވަރަށް ގިނަ ބަސްބަހާއި އެ ނޫން ވެސް ބަސްބަސް ދީނީ ބަހުގައި ޢަރަބި ބަހުން ލިޔުއްވާފައި އޮތުމާ އާޔަތް ސަޙީޙު ޙަދީޘް ފަދަ އެވެ. އެހެން ކަމުން ދީނީ ބަހުގައި ހިމެނޭ ޢަރަބި ބަސްބަހާ ކޮންމެ ދީނުއިސްލާމް ވެސް އިސްލާމް ބޭނުން އެއްކަލަ ވަނީ ވެފަ އެވެ. ދީނީ ހުނަރާއި މިއާ ވަކިވެވާކަށް ވެސް ނުކެ ނެތިފަ އެވެ. އެހެން އެ ކަން ވާނީ ދީނީ އަދަބުއްތާރިކް ލިޔާ ވަރަށް ބޮޑު ހުރި ކަމަކަށެވެ.

އަރަބި ބަހަކީ ދިވެހި ބަހަށް ވާ ބީރައްޓެހި ބަހެއް ވެސް ނޫނެވެ. އާދެ ދިވެހި ބަހަކީ ވެސް ކަސާދުން ފާރިސް ލިޔުނު ބަހެކެވެ. އަރަބި ބަހަކީ ވެސް ކަސާދުން ފާރިސް ލިޔުނު سامی Semitic ބަހެކެވެ. އެހެން ކަމުން ލިޔުމުގައި މާ ބޮޑު ދަތިތަކާ ކުރިމަތިވާކަށް ވެސް ނުޖެހޭ އެވެ.

ދިވެހި ބަހުގެ ތެރޭގައި ހަމައެކަ އަނެއްކަ ސަލާމަތަ އަރަބި ބަސް ބޭނުންކުރެވިގެން ދިޔަ ކަމުގައި ވިޔަސް އެ ބަސްބަސް ބޭނުން ކުރަންވާ މަގުމުގައި ތަފާތުތަކެއް ބޭނުން ކުރާކަށް އެންމެންނަކަށް ނޭނގޭ އެވެ. شائع ބޭނުން ކުރަންވީ ތަނުގައި شاعر އަދި اعتراف އަށް اعتراض އަދި اعتراض ބޭނުންކުރަންވީ ތަނުގައި اعتراف ބޭނުންކުރެވޭ ތަން ވެސް އާދެ އެވެ. اجماع އަދި جماع ވެސް އެއް ގޮތް ދިމާވެ އެވެ. ބަހުރު އަރަބި ނޫން ބަސްބަސް އަރަބި އަކުރުން ލިޔެ ގާފިޔާތެރިކަމުގައި ހުއްޓައި ވެސް ފެނިގައި އެބަހުރިއްޖެ. މިސާލަކަށް نماد، خرد މި ދެ ބަހަކީ ޕާރިސީގައި ފާރިސީ ދެ ބަހެވެ. އެއީ نماز އާއި خرج އެވެ. އެހެންކަމުން މި ފަދަ ފޮތެއް ނަޙުވަކީ އިލްމީއާ ދަރަޖަ އަށް ބޭނުންޖެހިފައިވާ ކަމެކެވެ. ހުރިހާ ގޮތެއްގައި މި ފޮތް އަމާޒު ކުރެވިފައި މިއަދުގެ ދިވެހި ކިޔަވާ ކުދިންނަށެވެ. އެހެން ކަމުން މި ފޮތުގައި ހިމަނާލެވިފައިވާ އަރަބި ބަސްބަހުގެ މާނަ އިސްތިޢާލު ބަހުން ވެސް ދިނުމުގައި މާނަ އެވެ. އިސްތިޢާލު ބަހުން ދިވެހި ބަހަށް ތަރުޖަމާ ކުރާ

އިރު ބޭނުންކުރާނެ އެކަށީގެންވާ ބަސް ލިބުމަކީ ވެސް ބައެއް ފަހަރު ކިޔަވާ ކުދިންނަށް ދަތިވެގެން ޝަކުވާ ކުރާ ކަމެކެވެ. އެ ކަމަށް ވެސް އަލުގަނޑުގެ މި ކުޑަކުދާ ފޮތުން ވަގުތީ ހައްލެއް ނަމަ ވެސް ލިބޭނެ ކަމުގައި އުންމީދު ކުރަމެވެ.

17 رجب *1414*ه

*30 ޑިސެމްބަރު 1993*މ

މުސަވްވިދު

أحمد فهمي ديدي

الألف

الله جل جلاله

ﷲ: ކަލާނގެ، އަޅުކަން ކުރެވޭ ވެރިޔާ، ﷲގެ ޒާތީ ނަންފުޅު

إلٰه　　　　God

އިލާހު: ކަލާނގެ

إلهي　　　　Divine

އިލާހީ: ކަލާނގެ، ﷲގެ ، އިލާހުގެ، ﷲގެ ޙަޟްރަތުން އައިސްފައިވާ،

މިސާލު: އިލާހީ ވަޙީ، އިލާހީ ފޮތް (ﷲ ބާވައިލެއްވި ފޮތް)

إيمان　　　　Belief, Faith

އީމާން: އެއްޗެއް ޝައްކުނުކޮށް ހިތުގައި ޔަޤީން ޤަބޫލު ކުރުން

آية　　　　Verse

އާޔަތް　ކީރިތި ޤުރުއާނުގެ އާޔަތެއް، ކީރިތި ޤުރުއާނުން ޖުމުލައެއް

آمين Amen, may it be so

އާމީން: އަޅުގެ ދުޢާ އިޖާބަ ކުރައްވާށި!

أخروي Otherworldly

އުޚްރަވީ: މަރުވުމަށް ފަހު އިންސާނާ ކުރިމަތިލާން ޖެހޭ ދުނިޔޭގެ ކަންތައް، ސުވަރުގެ އާއި ނަރަކައިގެ ދިރިއުޅުން ފަދަ ބާވަތް

آخرة Hereafter

އާޚިރަތް: ޤިޔާމަތް، ޤިޔާމަތް ދުވަސް، މަރުވުމަށް ފަހުގެ ބާވަތް

انذار Alarm

އިންޒާރު: ދީނާ ޚިލާފު ޢަމަލު ކުރާ މީހުންނަށް އަޛާބު ލިބި ކަމުގެ ބިރުވެރި ޚަބަރު، ކުށް ކުރާ މީހާ އަނާ އެ ކުރަން އަސްބާބު އިޖާދު ވެއްޖެ ނަމަ އަދަބު ލިބޭނެކަން އަންގުން

اصلاح Reform

އިޞްލާހު: ނުބައިކޮށް ހިނގާ ކަމެއް ރަނގަޅު ކުރުން ނުރަނގަޅު އެއްޗެއް ރަނގަޅު ކުރުން މިސާލަކަށް ކުށްތަކުގެ އިޞްލާހު

ابليس Iblis

އިބްލީސް: އިބިލީސް، الله ލަޢުނަތް ލެއްވި ޝައިޠާން

ނޯޓު: އިބިލީހަކީ الله އަލިފާން ހެއްދެވި މަޚްލޫޤެކެވެ. މި ސިއްރު الله ގެ ޙަޟްރަތާ ދުރުވެ، އިންސާނާގެ އަބަދީ ބަޣާވާތްތެރިއަކަށް ވެފައި ވަނީ އަޒުމުން ސުޖޫދު އެވެ. މިސާ އަކީ الله ގެ އަމުރުފުޅަކަށް ގޯސް ކިޔަނި، އާދަމް ފުރަތަމަ ނުކިޔަމަންތެރިވި މަޚްލޫޤު ވެސް މެ އެވެ. އިބިލީހާއި އޭނާ އަށް ތަބާވާމީހުން ބާރަށް ޤިޔާމަތް ދުވަހުން ވަސްވާސްދިނުމުގެ ހަރަކާތްތެރިވާނެއެވެ. الله އަށް ތޯބާވެރި، ތަޤްވާވެރި އަޅުތަކުން އިބިލީހުގެ މަގަކަށް ނުހިއްޕޭނެ އެވެ.

اصل Origin, Rule

އަޞްލު: ކަމެއް ނުވަތަ އޭގެ ބިނާވެގެން ނުވަތަ އެ ކަމެއް ގެންދެވޭ ސަބަބު. މިސާލަކަށް އަލިފުގެ އަޞްލަކީ ނުވަތަ މަޞްދަރަކީ އިލްމެވެ. އެއްޗެއް ނުވަތަ އެ އެއްޗެހި އުފެދުމުގެ މަޞްދަރު ނުވަތަ އަޞްލު، ނުވަތަ އެއްޗެހީގެ މައިގަނޑު ގަވާއިދު އޮތް ގޮތުގެ މައި ގަވާއިދުތަކަށް ވެސް ގޮތުގެ އަޞްލޫ ކިޔަ އެވެ.

اصول Origins, Rules

އުޞޫލު: އުޞޫލަކީ އަޞްލުގެ ޖަމާ ގޮތެވެ. ދީނީ ބާބުގައި މި ބަސް ބޭނުން ކުރަނީ ކަމެއް ކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ގޮތް ނުވަތަ ގަވާއިދުތަކަށެވެ.

امانة Security; honesty; faithfulness

ހ. އަމާނަތް: ރައްކާތެރިކަމުގެ ދަށުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޙަވާލުކޮށްފައިވާ އެއް. އެހެން ފަރާތަކަށް ރައްދު ކުރުމަށް ޙަވާލު ކުރާ އެއް، ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް ފުރުޞަތުދިނުމަށް ޙަވާލުކުރާ އެއްޗެއް ނުވަތަ ކަމެއް. އިސްލާމް ދީނަކީ ތަޞައްވުފުންނާއި ސަޙީޙުން މުދުވެރިކޮށް މިސްކީނުންނަށް ފުރުޞަތުދިނުމަށް އާ ބެހޭގޮތުން ޙަވާލުވެފައިވާ އެންމެ ބޮޑު އަމާނަތެވެ.

ށ. އަމާނަތްތެރިކަން: އަމާނަތްތެރި ވުމުގެ ސިފަ.

امتحان Exam

އިމްތިޙާން: އަޤުލު ބެލުން ގޮތް ބެލުން ފެންވަރު ބެލުން ޓެސްޓު ކުރުން

اسلام Islam

އިސްލާމް: اللهގެ ޙަޟްރަތުން ފޮނުއްވާވިގެންވާ ހަމައެކަނި ދީނުގެ ނަން. މި ބަހުގެ ލަފްޒީ މާނަ އަކީ ބޯލަނބައި ކިޔަމަންވުމެވެ. ދީނީގޮތުން މުސްލިމުންގެ ބޮޑުމަށް އިސްލާމްގެ އަދި މުސްލިމުންނާ ބެހޭގޮތުން އިސްލާމުންނާ ބެހޭ އުޅު އެވެ. އިސްލާމް އަކީ ދީނުގެ ނަމެވެ. އެ ދީނަށް އުނާ މީހާ އަކީ މުސްލިމެވެ. އާގެ ތަސަވުރު ގޮތަކީ މުސްލިމުގެ އަދި މުސްލިމުންނާ ބެހޭގޮތެވެ.

اسم Name

އިސްމު: އިސްމަކީ އަރަބި ބަހުގައި ނަމަށް. ދިވެހި ބަހުގައި މި ބަސް ބޭނުން ކުރަނީ اللهގެ ނަންފުޅާ ބުނުމަށެވެ. ދިވެހިން ޢާދަތުން ސުބުހާ الله ގެ ނަންފުޅާ ބުނުމަށް اللهގެ   އިސްމުފުޅާ ކިޔަ އެވެ.

إمام Imam

އިމާމު: މުސްލިމުންނާއިގެން އިސްވެ ނަމާދު ކުރާ މީހާ، އިސް މީހާ، އެ މީހަކަށް އެހެން މީހުން ތަބާވާ މީހާ، ލީޑަރު މުސްލިމުންގެ އެންމެ އިސް ވެރިޔާ ޚަލީފާ

استقلال Independence

އިސްތިޤުލާލު: މިނިވަންކަން، އެހެން ބަޔައްގެ މައްޗަށް ބަރޯސާ ނުވާ އޮތުން ގައުމެއް އެހެން ގައުމެއްގެ ނުފޫޒެއް ނުވަތަ ހިމާޔަތެއް ނެތި އަމިއްލަ މިނިވަންކަން ލިބި އޮތުން

أمان Safety

އަމާން: ބިރެއް ނުރައްކަލެއް ނެތުން ސަލާމަތުގެ ދިރިއުޅުން
އަމާން ދިނުން: ބަޔި ގޮތްތު ކުރުން ހަމައެކު ބަދަލުން

أهل People

އަހުލު:

ކަމެއްގެ އަހުލުވެރިޔާ: ކަމަކަށް އަހުލުވެރި މީހާ، ކަމެއް ޢަމަލް ކުރަންނަ މީހާ، ފަދި
ކަމަކަށް ޤާބިލު މީހާ

ކަލޭއާ ބާރިލުވެއިވާ މީހާ: ސުވަރުގެވަންތަ ވެރިޔާ ނުވަތަ ނަރަކަވަންތަވެރިޔާ
އަށް ސުވަރުގޭގެ އަހުލުވެރިޔާ އަދި ނަރަކައިގެ އަހުލުވެރިޔާއޭ ކިޔަ އެވެ.

ރަށެއްގެ ރަށްވެހިކަން: ރަށެއްގެ ޤައުމެއްގެ އަހުލުވެރިޔާ

މީހެއްގެ އާއިލާތެރިން: މީހެއްގެ ބާރުގެ ދަށުގައި ވާ މީހުން އަނބިން ދަރިން
ނޯކަރުން

أهم Important

އަހައްމު: މުހިންމު، ފައިދާ ހުރި

أهمية Importance

އަހައްމިއްޔަތު: މުހިންމުކަން އަހައްމިއްޔަތު

آفات Pests

އާފާތް: ބަލިމަޑުކަން މުސީބާތް

آفاق Outlook, horizon

އާފާޤު: ވަށައިގެންވާ، އުދަރަސް

احترام Respect

އިޙްތިރާމު: ކަދަރުކުރުން މާތްކޮށް ހިތުން

اذن Permission

އިޛުނަ: ހުއްދަ، އިޛުނަ

أزل Eternity

އަޒަލު: ފެށުމެއް ނުވުން ތިޔަހޭ اللهގެ ވަންތަކަމުގެ ބުނަމަކީ ދިޔަރިން "ތިޔަހޭ
އަޒަލުގެ ނިހާޔަ" ބުނު އުވެ އެވެ.

أزلي Uncreated

އަޒަލީ: އަޒަލުގެ، އެންމެ ފުރަތަމަވެސްން ފެނިގެން

أسير Prisoner, captive

އަސީރު: ހަނގުރާމައިގައި ހައްޔަރުކޮށްގެން ގެންނަ މީހާ

ارشاد Counselling

އިރުޝާދު: ކަމެއް ކުރާނެ ގޮތް ބުނެދިނުން

اعتدال Moderation

އިޢުތިދާލު: ދިވެހިން މި ބަސް ބޭނުން ކުރަނީ ނަމާދު ގައި ރުކޫޢުން ތެދުވެ ހުރުމަށް ސީދާކޮށްހުރުމަށްވެސް. އިޢުތިދާލުގެ މާނަ އަކީ ސީދާ ކަމެވެ. ނުވަތަ މެދުމިނެވެ.

احسان Loyalty, philanthropy

އިޙްސާން: ތެދުވެރިވުން ހެޔޮކަން ހިތުން

الله އަށް އިޙްސާންތެރިވުން: އަޅުކަން ކުރާއިރު އަހަރެމެންނަށް الله ނުފެނުނު ކަމުގައި ވިޔަސް އެ ކަލާނގެ ދެކެވޮޑިގަންނަ އަޅުކަން ކުރާ ފަދައިން އަޅުކަން ކުރުން

أخ Brother

އަޚް: އެއްބަނޑު އެއްބަފާ/އެއްބަނޑު ނުވަތަ އެއް ބަފާ ފިރިހެނާ

أخت Sister

އުޚުތު: އެއްބަނޑު އެއްބަފާ/އެއްބަނޑު ނުވަތަ އެއް ބަފާ އަންހެނާ

إنصاف Equity

އިންސާފު: އެ އެއްޗަކަށް ނުވަތަ އެ ކަމަކަށް ނުވަތަ އެ މީހަކަށް ޙައްޤުވާ ކަންކަމުގައި ތަކެތި ޙައްޤުވާ ސިފަ އާއި މިންވަރަށް ލިބިދިނުން. އިންސާފަކީ ހަމަހަމަ ކަމެއް ނޫނެވެ.

أثر   Effect, footprint

އަޘަރު:

(ހ) ފިޔަވަޅުގެ ނިޝާން

(ށ) ބޭނި ބަޔަކުގެ ނުވަތަ ކުރި ކަމެއްގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން މީހަކަށް ނުވަތަ އެއްޗަކަށް އަންނަ ބަދަލު

(ނ) ޙަދީޘް ރިވާޔާތް (ސުންނަތް) ގެ ޚަބަރު

(ރ) އާޘާރީ ތަކެތި (މުޢުޖިޒާތު)

آثار   Effects, monuments

އާޘާރު:

(ހ) ފިޔަވަޅުގެ ނިޝާން ތައް،

(ށ) ބޭނި ބަޔަކުގެ ނުވަތަ ކުރި ކަމެއްގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން މީހަކަށް ނުވަތަ އެއްޗަކަށް އަންނަ ބަދަލު

(ނ) ޙަދީޘް ރިވާޔާތް (ސުންނަތް) ގެ ޚަބަރު

(ރ) އާޘާރީ ތަކެތި (ޢަމަލު)

Archaeologist, monumental آثاري

އާޘާރީ .... ތަކެތި (ބިނާ ތަކާއި އެހި އެހި ސާމާނު) ބަލާށެވި ތަކެތީގެ
ތަޢުލީން ހަސްރާނި ތާރީޚުން ބަލައި ރައްކާކޮށްފައި ބަހައްޓާ ތަކެތި

Uniformity انتظام

އިންތިޒާމު:
ތަރުތީބު، ނިޒާމުގައި ހުރި ގޮތް
ތަންތަނުގައި (އިދާރީގޮތުގައި، ޖަމާޢަތްތަކުގައި ގައި، މުއައްސަސާތަކުގައި ގައި) ކަންތައްތައް
ހަމަޖެހިފައި ހުންނަ ގޮތް

Basis أساس

އަސާސް: ބިންގަލު

Primary, fundamental أساسي

އަސާސީ: އެންމެ މުހިންމު، ކަމެއް ފެށިގެންދާ ބުނިޔާދު މިންވަރު، ގަވާއިދުތަކުގެ
ބިންގަލު

Profusion, intemperance اسراف

އިސްރާފު: ބޭނުން އަދު ހައްދަ ވަރަށް ވުރެ އިތުރަށް ކަމެއް ކުރުން

استثناء Exception

އިސްތިސްނާ: އާންމު ޤާނޫނާއި ޤަވާއިދަކަށް ނުވަތަ ގޮތެއް އާންމު އުސޫލުން ބޭރުން ކަމެއް ކުރުން

استئناف Resumption, appeal

އިސްތިއުނާފު: ނިމިފައިވާ ކަމެއް އަލުން ބަލައިދިނުމަށް ހުށަހެޅުން

احتلام Wet dream

އިޙްތިލާމު: އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުން ފުރާވަރަށް އެރުން ޖިސްމާނީ ގޮތުން ބޮޑުވުން ބާލިޣުވުން

إحرام Ihram

އިޙްރާމު: ޙަރަމް ބަނދުން

އިޙްރާމް ބަނދުން: ޙައްޖުގެ އަޅުކަމަށް ނިޔަތް ގަނެ އެ އަޅުކަމުގެ ތެރެއަށް ވަނުން

އިޙްރާމް ބަނދުން

އިޙްރާމް ގެދުން

އިޙްރާމް ކެނޑުން: ޢުމްރާ ނުވަތަ ޙައްޖު ގައި ތަޙައްލުލުވުން ތަމަތްތުޢު ޙައްޖު ގައި ޢުމްރާގެ އަޅުކަން ނިންމުމަށް ފަހު ފުރަތަމަ ތަޙައްލުލުވުން

أخلاق Ethics

އަޚްލާޤު: އިންސާނުންގެ ސުލޫކީ ސިފަ، އުގުޅުން

إنس Bonhomie

އިންސު: އިންސާނާ

إنسان Man

އިންސާން: އިންސާނާ

إنساني Human

އިންސާނީ: އިންސާނުން ގައި ހުންނަ ... ފަދަ ސިފަ

إنسانية Humanity

އިންސާނިއްޔަތު: އިންސާނެއް ވަންޏަކަށް މުރުއްވަތްތެރިކަން

امر Order

އަމުރު: ކަމެއް ކުރުމަށް އެންގުން. ކަމެއް ނުކުރުމަށް އެންގުމަކީ ވެސް އަމުރެވެ.
ނަމަވެސް އަރަބި ބަހުގައި ދިނަ ފަހަރަށް މި އަމުރަށް ބާރުން ކުރަނީ ނަހީ އެވެ.

اعلان Announcement

އިޢުލާން: އާންމުކޮށް އެންގުން ހާމަ ކުރުން ފާޅު ކުރުން

احساس Sense

އިޙްސާސް: އިންސާނާގެ ހިއްސުތަކަށް އެނގޭ އެނގުން

انتظار Anticipation, waiting

އިންތިޒާރު: ކަމަކަށްބަލައި ބަލަބަލައި ހުރުން ކަމެއް ވާނެ ކަމަށް ބަލައިގެން ހުރުން

أجل Prescribed time

އަޖަލު: ކަނޑައެޅި ނިމިފައިވާ މުއްދަތު، މަރު، މީހެއްގެ އަޖަލު އައިސް ޖެހިއްޖެއޭ ބުނުމުން އޭގެ މާނަ އަކީ މަރުވުން.

استعمار Colonialism

އިސްތިޢުމާރު: ބަހުގެ މާނަ އަކީ އިމާރާތް ކުރުން ނުވަތަ އާބާދު ކުރުމެވެ. ނަމަވެސް މި ބަހުގެ އިސްތިޢުމާރީ މާނަ އަކީ ނުފޫޒު ހުރި ބޮޑެތި ޤައުމުތަކުން ކުޑަ ޤައުމުތައް އަތުލައި ކުރުމެވެ. ޢުސްމާނީ ވެރިކަމުގެ ދުވަސްވަރު ފަރަންސީން ވަނީ އިސްތިޢުމާރީ އަތުލައިކަމުގެ ދަށަށް ގޮސްފަ އެވެ.

استعماري Colonial

އިސްތިޢުމާރީ: ޤައުމުތަކެއް އަޑުވެރިކަމާ، ޤައުމެއް އިސްތިޢުމާރު ކޮށްގެން ހިންގާ ވެރިކަމަށް އިސްތިޢުމާރީ ވެރިކަމޭ ކިޔައިދޭން އެވެ.

ادب Literature, educate

އަދަބު: ބަހުގެ އަދަބު، ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމަށް ބަލާ އަދަބު ދިނުން

ادبى Literary

އަދަބީ: ބަހުގެ އަދަބާ ގުޅޭ، ބަހުގެ އަދަބާ ބެހޭ

اديب Scholar

އަދީބު: ބަހުގެ އަދަބުގެ މާހިރު

أجنبي Foreign

އަޖްނަބީ: ދުރުރަށު މީހާ، ފަރުދުދޭސީ، އެހެން ޤައުމެއްގެ މީހާ، ބީރައްޓެހި މީހާ

أفق Skyline

އުފުޤު: އުދަރެސް

اظهار Show

އިޡްހާރު: ފާޅު ކުރުން ދިވެހި ބަހުގައި މި ބަސް ބޭނުން ކުރަނީ ތަޖްވީދުގެ
އިސްތިލާހެއްގެ ގޮތުގަ އެވެ.

اخفاء Hide

އިޚްފާ: ފޮރުވުން ދިވެހި ބަހުގައި މި ބަސް ބޭނުން ކުރަނީ ތަޖްވީދުގެ
އިސްތިލާހެއްގެ ގޮތުގަ އެވެ.

اقلاب Turning

އިޤްލާބު: ފުރަޅުވުން ދިވެހި ބަހުގައި މި ބަސް ބޭނުން ކުރަނީ ތަޖްވީދު އިލްމުގެ
އިސްތިލާހެއްގެ ގޮތުގަ އެވެ.

اصحاب Companions

އަސްޙާބު: ނިރިޔީ ރަސޫލާ ދުށް އަ ކަލޭގެފާނަށް އީމާންވެ މުސްލިމުންނަށް ކިޔާ
ނަމެއް. މި ބަހުގެ މުފްރަދަކީ صحابي އެވެ.

اجتماعي Social

އިޖުތިމާޢީ: މުޖު ތަމާއަތް ހިމެނޭ ކަންކަން މުޖު ތަމާއަތުގެ މަސްލަހަތު ހުރި
ކަންކަން ނުވަތަ މުޖު ތަމާއަތަށް ގުޅުން ހުރި ކަންކަން

انفرادي Solitary

އިންފިރާދީ: ވަކި ވަކި ފަރުދުންނާ ގުޅުން ހުރި ކަންކަން

استعمال Use

އިސްތިޢުމާލު: ބޭނުން ކުރުން

املاء Dictation

އިމްލާ: މީހަކު ދައްކައި އެއްޗެއް ލިޔުއްވުމަށް ބަލައި ކިޔައިދިނުން ނުވަތަ މީހަކު ކިޔައިދިނީމައި ލިޔުން

މި ބަސް ލިޔުމުގެ މާނައިގައި ވެސް ބޭނުން ކުރެ އެވެ. މިސާލަކަށް ޓީޗަރު އިމްލާ ކުރުވާ ބޭނުމި ނަމަ އޭގެ މާނަ އަކީ ލިޔުމުގެ ކުރުކޮށް.

انكار Denial

އިންކާރު: ކަމަކަށް އިއުތިރާފު ކުރުން ކަމަކާ ދެކޮޅުހެދުން

اخلاص loyalty

އިޚްލާޞް: ތެދުވެރިކަން އަމާނާތްތެރިކަން ވަފާތެރިކަން

أفراد Individuals

އަފްރާދު: ފަރުދުގެ ގިނަ ގޮތް، މީހުން: މި ބަސް ދިވެހި ބަހުގައި ބޭނުން ކުރަނީ އަފްރާދުން މި ގޮތަށެވެ.

أجداد Ancestors; Grandparents

އަޖްދާދު: ކާބަފައިން. މިއީ جَدُّ ގެ ގިނަ ގޮތެވެ. މި ބަހުގެ މާނަ އަކީ ކާފަ އެވެ. މި ބަސް ދިވެހި ބަހުގައި ބޭނުން ކުރަނީ މީގެ ގިނަ ގޮތަށް އަޖްދާދު މިހެންނެވެ.

انتخاب Election

އިންތިޚާބު: ބަޔަކުމީހުންގެ ތެރެއިން މީހަކު ކަމަކަށް ހޮވުން

اخ ކުރުން Make brotherhood

އަޚު ކުރުން: ތިމާގެ ކަމުގެ ގުޅުން ނެތް މުސްލިމުން އެކަކު އަންހެނަކު ގެ އަޚެއް ކަމުގައި ހެދުން. މި ކަމަކީ މައްކާ ގައި ތިބި މުސްލިމުން މަދީނާ އަށް ހިޖުރަ ކުރެއްވުމުން މަދީނާ ގެ މުސްލިމުން ކުރި ކޮންމެ މީހަކު މައްކާއިން ހިޖުރަ ކުރި ކޮންމެ ވެސް މީހެއްގެ އަޚަކަށް ވުމުގެ ފުރުޞަތު ދެއްވުމެވެ.

التماس Plea

އިލްތިމާސް: ކަމަކަށް އެދި ހުށަހެޅުން

اعتراف Recognition

އިޢުތިރާފު: ކަމަކަށް އެއްބަސްވުން ކުރަން އެއްބަސްވުން ކުށް ޤަބޫލު ކުރުން

اعتبار Consideration

އިޢުތިބާރު: އިތުބާރު

اعتماد Dependence

އިޢުތިމާދު: އިތުމާދު، ޔަޤީންކަން، ކަށަވަރުވުން

إعادة Restoration

އިޢާދަ: އަނބުރާ ގެނައުން ކަމެއް ކުރިން ކުރި ގޮތަށް ދެވަނަ ފަހަރަށް ކުރުން

اصطلاح Term

އިސްތިލާޙު: ބަހެއް ބޭނުންކުރާ ޚާއްޞަ މާނަ

اصطلاحي Idiomatic

އިސްތިލާޙީ: ބަހެއް ބޭނުންކުރާ ޚާއްޞަ މާނަ

إصلاحية Reformatory

އިޞްލާޙިއްޔާ: ކަންތައް އިޞްލާޙު ކުރުމަށް ދީނުން ގެންގުޅޭ ތަން

امتياز Franchise, privilege

އިމްތިޔާޒު: ދިފާއުވާ ޚާއްޞަކަން، ޚަޞާއިލްކަން

الحاد Atheism

އިލްޙާދު: ކުފުރު، ކަލާނގެ ވުޖޫދު ވާ ގަދު އިންކާރު ކުރުން

الحادي Atheist

އިލްޙާދީ: ކަލާނގެ ވުޖޫދުވާކަން ގަދު އިންކާރު ކުރާ މީހާ، ކަލާނގެ ވުޖޫދު ނުވާ ކަމަށް ބުނާ ބުނުންތެރިކަމެއް ވާފަރު

أخوّة Brotherhood

އުޚުއްވަތު: އަޚްއަކަން އަޚުވަންތެރިކަން އެއްބަނޑު އެއްބަފާކަން

الجحفة Al- Juhfa

އަލްޖުޙްފާ: މަދީނާ ކައިރިގައި އޮންނަ ރަށެއް. ޝާމު ކަރައިގެ މީހުންގެ މީޤާތު މަކާނު.

استحاضة Isthihada

އިސްތިޙާޟާ: ޙައިޟުގެ ލޭގެ ބޭރުން ކޮންމެވެސް އެހެން ސަބަބަކާ ހުރެ އަންނަ ލޭ.

استخارة Isthikhara,

އިސްތިޚާރާ: ކަމެއްގައި الله ތަޢާލާގެ ގޮތް ސުވާލު ދިމާ އަރާ ފައިދާ ހުރި ގޮތް ދެނެގަތުމަށް އެދި ދުޢާ ކުރުން ކަމެއް ކުރުމުގައި ހުރި ގޮތްތަކަށް ކުރަ ވަކި ގޮތެއް ހިތާމަ ކުރުމަށް ދަރިފައިފި ހިނދު އިސްތިޚާރާ ކުރާނެ ގޮތެއް އިލާހުގެކަށުވަރުގެއްދުމަށް އެދި ކުރާ ނަމާދާއި ދުޢާ.

استسقاء Isthisqa; invoke in request for water

އިސްތިސްޤާ: ވާރޭ ވެހެއްޓުމަށް އެދި ނަމާދުކޮށް ދުޢާ ކުރުން

اعتكاف Observe

އިޢުތިކާފު: އަޅުކަމެއްގެ ނިޔަތުގައި މިސްކިތުގައި މަޑު ކުރުން، މި ގޮތުން މިސްކިތުގައި އިންނަ އިރު ވަރަށް ބޮޑު ކަމެއް ޖެހިގެން ގޮސް މިސްކިތުން ބޭރަށް ނުކުމެވިދާ ވާނީ ކަމެކެވެ.

أيام التشريق Tashreeq; the enlightened days

އައްޔާމުއް ތަޝްރީޤު: ޙައްޖު މަހުގެ 11، 12 13 މި ތިން ދުވަހަށް ކިޔާ ނަމެއް

أوقية Ounce

އޫޤިޔާ: ރަނާއި ރިހި ނަގަ އެއީ 40 ދިރުހަމް ނުވަތަ ގާތްގަނޑަކަށް 201 ގުރާމުގެ ބަރުދަނެވެ. އެ ނޫން ރަކާތީން އެއީ ގާތްގަނޑަކަށް 127 ގުރާމުގެ ބަރުދަނެވެ. އޫޤިޔާ އަދި އެކި ޒަމާނު ގައި އާދޭ ބަރުދަން ތަފާތު އައްޗެކެވެ.

الحديبية Hudaybiyah

އަލް ޙުދައިބިއްޔާ: އެއީ އަލް މަސްޖިދުލް ޙަރާމާ 24 ކިލޯމީޓަރު ދުރުގައި އޮންނަ ތަނެކެވެ. މިހާރު އެ ތަނަށް ކިޔާ މަޝްހޫރު ނަމަކީ އައްޝުމައިސީ އެވެ. މި ތަނީ މައްކާގެ މުޝްރިކުންނާ އެކު ކީރިތި ރަސޫލާ އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއި ކުރެއްވީ ތަނެވެ. އެ އެއްބަސްވުމަށް ކިޔަނީ ޙުދައިބިއްޔާގެ އެއްބަސްވުމެވެ.

ازلام Ousted

އަޒްލާމު: އަޒްލާމަކީ ތީރެވެ. ސަރަވާސް ޖާހިލީންގެ ތެރޭގައި މި ނަން ބޭނުންކުރޭ އުޅުނީ ކަންކަމުގެ ފާލުބަލާއި ނަސީބު ހުރި ގޮތް ބެލުމަށް ފާލުބަލާ ތީރުތަކެކެވެ.

أنصار Supporters

އަންޞާރު: މިއީ އަންޞާރީގެ ޖަމާ ގޮތެވެ. މާނަ އަކީ ނަޞްރުދޭ މީހުންނެވެ. މި ބަސް އިސްލާމީތާރީޚުގެ ގޮތުގައި ބޭނުން ކުރަނީ މައްކާއިން މަދީނާ އަށް ހިޖުރަ ކުރި މުސްލިމުންނަށް މަދީނާ އިން ނަޞްރުދިން މުސްލިމުންނަށެވެ.

أنصاري Ansari

އަންޞާރީ: މިއީ އަންޞާރުގެ މުފްރަދެވެ.

اراك Arak

އަރާކު: މިއީ އަރަބިސްގެ ތަރާގައި ދަތް އުނގުޑާ ބުރުސްގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރާ ދަނޑިގަނޑު ހަދާ ގަހެވެ. މިއަށް މިސްވާކު ވެސް ކިޔަ އެވެ. އެއީ މި ދަނޑިން ދަތް އުނގުޑާތީ އެވެ.

الباء

بسم In the name (of Allah)

ބިސްމި: އެއީ بسم الله الرحمن الرحيم އަށް ދިވެހިން ކުރުކޮށް ކިޔާ ގޮތެވެ.
މިއީ ކީރިތި ޤުރްއާނުގެ އާޔަތެކެވެ. ބަރާއަތު ސޫރަތް ފިޔަވައި ކީރިތި ޤުރްއާނުގެ
ކޮންމެ ސޫރަތެއް ފެށޭ އިރު ބިސް އޮވޭ އެވެ. އަރަބި ބަހުން بسم الله ގެ މާނަ
އަކީ الله ގެ އިސްމުފުޅުން ފަށަމެވެ އެވެ.

ބިސްމި ކިޔުން: بسم الله الرحمن الرحيم ކިޔުން

ބިސްމި ކިޔުން: ކަމެއް ފެށުން

بالغ Adult

ބާލިޣު: ބާލިޣުވުން ބޮޑުވުން ތަމްޔީޒުވާ ފުރުން ފުރާވަރަށް އެރުން

بلاء Infliction

ބަލާ: މުޞީބާތް

بكر virgin

ބިކުރު: ބިކުރުވެރި ބިކުރު ނުގެއްލޭ، މީހަކާ ނީނދެ އިން އަންހެނާ

بشارة Good tidings

ބަޝާރާ: އުފާވެރިކަމުގެ ޚަބަރު

بريء Innocent

ބަރީއަ: ކުށެއް ނުކުރުން ކުށުން ބަރީއަވެގެން ވުން

بيان Statement

ބަޔާން: ކަމެއްގެ ތަފްޞީލު. ކަމެއް ހިނގި ގޮތް ބުނެދޭން ލިޔުމަކި އޮންނަ ރިޕޯޓު

ބަޔާންވުން: ފާޅުވުން ހާމަވުން

ބަޔާން ކުރުން: ހާމަ ކުރުން ފާޅު ކުރުން

بيعانة deposit , earnest money , earnest pledge

ބައިޢާނާ: ވިއްކާރިޔާއަށް ކުރި ކަމުގެ ހެއްކަކަށް ގަންނަމީހާ އަގުން ދޭ ބައެއް، ފިރިހެނަކު އަންހެނަކަށް އިންނަހަމައިން ދޭ އެއްޗެއް. (މިއީ ފާރިސީ ބަހުގައި ބޭނުންކުރާ އިސްތިލާހެއް)

باطل void

ބާޠިލު: ޙަޤީޤަތެއް ނެތް

ބާޠިލުވުން: އުވުން ބާޠިލު ކުރުން: އުވައިލުން

بناء Building

ބިނާ: ޢިމާރާތް

ބިނާ ކުރުން: ޢިމާރާތް ކުރުން

ކަމެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް: ކަމަކަށް ބުރަވެ

باني Founder

ބާނީ: ތަނެއް ނުވަތަ މުއައްސަސާއެއް އުފެއްދި މީހާ، މުއައްސިސު، ކަމެއް އަލުން ފަށާއިގަތް މީހާ

بلغم phlegm

ބަލްޣަމް: އަރިދަފުޅުގެ މާއްދާ

بحث Search, debate

ބަޙުޘް: ކަމެއް ހޯދުން

ބަޙުޘް ކުރުން: ވަކި މައުޟޫޢަކަށް އެއް ފަރާތަކުން ވުރެ ގިނަ ފަރާތްތަކުން އެއްޗަކާއި ދޭތެރޭން ވާހަކަ ދެއްކުން

بواسير haemorrhoids

ބަވާސީރު: ބަވާސީ: ފުރަގަސްފާރާތުގެ ބަލި، ބުޅި ބަލި

باغي Aggressor

ބާޣީ: ބަޣާވާތް ކުރާ މީހާ

بغاوة Aggression

ބަޣާވަތް: ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ސަރުކާރު ބަދަލު ކުރުމަށް ކުރާ މަސައްކަތް،
އިންޤިލާބެއް ގެންނަން އުފުން

بر land

ބައްރު: އެއްގަން ހިކިފަސްގަން

بحر Sea

ބަޙުރު: ކަނޑު، މޫދު

بشر Human

ބަޝަރު: އިންސާނުން

بدر place where the battle of Badr took

place , full oon

ބަދުރު: ސާދަވިލާތުގެ ހަނދު ، ބަދުރު ހަނދުމާވަ، އާ ހަނދުމާވަ ހިނދި ބަން

ބަދުރަޔި މަދީނާގެ ދެކުނުން ގާތްގަނޑަކަށް 150 ކިލޯމީޓަރު ދުރުގައި އޮންނަ ރަށެކެވެ ނުވަތަ އެއީ ވަވަކަށް ކިޔާ ނަމެކެވެ.
ބަދުރު ހަނގުރާމަ: ބަދުރު ގައި ހިނގި ހަނގުރާމަ

بيت المقدس Jerusalem

ބައިތުލް މަގްދިސް: އަލްޤުދުސް، މުސްލިމުންގެ ފުރަތަމަ ޤިބްލަ މަސްޖިދުލް އަޤްޞާ ހުންނަ ރަށް؛ އުރު ޝަލީމު

بهتان Fable, falsehood

ބުހުތާން: ދޮގު

التاء

تأييد Backing; help; support

ތައުޔީދު/ ތާއީދު: އެހީތެރިކަން އައްބާރުވުން

توبة Repentance

ތައުބާ: ކުށަށް އިޢުތިރާފުވެ، އެ ކަމާ ދެރަވެ ކުށް ނުކުރުމަށް އަޒުމު ކަނޑައެޅުން

تحية Salutation, greeting

ތަޙިއްޔަތު: މިއީ ސަލާމު ގޮތި ކިޔާ ތަޝައްހުދުގަން އަރަބި ބަހުން ކިޔާ ނަމެކެވެ.
ދިވެހިން މި ދެ ތަޝައްހުދުގަން ފުރަތަމަ އައްތަޙިއްޔާތު އަދި ފަހު އައްތަޙިއްޔާތު މި
ގޮތަށް ކިޔައި އުޅެއެވެ. އަރަބި ބަހުގައި ތަޙިއްޔަތީ ސަލާމެވެ.

تسبيح Praise

ތަސްބީހަ:

ހ. اللهގެ ހުސްތޯރިތުވަންތަކަން ބަޔާން ކުރުން

ށ. سبحان الله ކިޔުން

ނ. ތަސްބީހަފަތި. އެއީ 100 އޮށް ޖެހިފައި އޮންނަ މިސްކިއްތެކެވެ.

تبع follow

ތަބަޢު: ތަބާވުން ހިތްވަރުން ވުން ބަސް އެހުން

تابعي Follower

ތާބިޢީ: ޕިރިތި ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم ގެ ޞަޙާބީން ދުށް މުސްލިމުން

تواضع Humility

ތަވާޟުޢު: ހެޔޮލަފާކަން الله ގެ ރަސްކަލަކުގެ ބިރާއި އިންޞާފާ އެކު މުޅިން
ހިމޭނުން

تربية Education

ތަރުބިއްޔަތު:

ހ. އަދަބުތަކާއި އާދަކާދައި ހެދުންތަކާއި ސިފަތައް

ށ. ކަންކަން (އާދަކާދަ އާއި ސިފަތައް) ދަސްކޮށްދިނުން ގެނުވުން

تحقيق Investigation

ތަޙްޤީޤު:

ހ. ކަމެއްގެ ޙަޤީޤަތް ހޯދުން ލުއި ތަފްސީލްކޮށް

ށ. ތަފްސީލްކޮށް ބެލުން ހޯދުމާއި ޙަޤީޤަތް

تحقيقي Investigative

ތަޙްޤީޤީ: ތަޙްޤީޤު ކުރުމާ ގުޅޭ، ތަޙްޤީޤުތަކާއިގެ މައްސަލަ ބެލުމާއި، ކުރުންތަކާއި
ކުރިއެގެން ކޮންފަރިވާ މަސްލަހަތު

تفصيل Details

ތަފްޞީލު: ކަމަކާ ނުވަތަ އެއްޗަކާ ގުޅުން ހުރި ހުރިހާ މައުލޫމާތެއް

تفصيلي Detailed

ތަފްޞީލީ: ތަފްޞީލު ހިމެނޭ، ތަފްޞީލުކޮށް ހުރިހާ މައުލޫމާތެއް ހިމަނައިގެން

Commissioning, Religious responsibility تكليف

ތަކްލީފު: މަސްއޫލިއްޔަތު، ދީނާ، އަދާކުރަން ޖެހިފައިވާ ކަންތައް
ތަކްލީފު ލިބިގެންވުން: ބާލިޣުވެ، ބުއްދި ސަލާމަތުން ހުރި ކޮންމެ މީހަކާ، ދީނުގެ
ފަރުޟުން އަދާ އަޅުކަންތައް ދެމެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާވާކަން ހުރި މީހުން

تحفة Gift

ތުޙްފާ: ހަދިޔާ

تكرار Repetition

ތަކުރާރު: ފަން ކުރުން

تنظيم Organising, organisation

ތަންޒީމު: އިންތިޒާމު، ރޭވުން

تاريخ History, date

ތާރީޚު: ކަމެއް ހިނގި ދުވަހާއި މަހާއި އަހަރު

تاريخي Historical

ތާރީޚީ: ތާރީޚާ ގުޅޭ، ތާރީޚީ ގޮތުން ފާހަގަ ކުރެވޭ

ترجيح Preference, weighting

ތަރުޖީހު: އިސްކަން ދިނުން

ترحيب Welcome

ތަރުޙީބު:

ހ. މަރުޙަބާ ކިޔުން ބުނުން ފާޅުކުރުން

ށ. ތަރުޙީބު ދިނުން: އެއްބާރުލުން

تجارة Trade

ތިޖާރަތު: ވިޔަފާރި

تجربة Experience

ތަޖުރިބާ:

ހ. އަޒުމަ

ށ. ފަރިތަކަން

ނ. ތަޖުރިބާކާރު: ކަންކަން ކޮށްގޮތް ކަންކަމަށް ފަރިތަ މީހާ

تهذيب civilization, Discipline

ތަހުޛީބު: އަދަބުވެރި ގޮތްފުށް ހުރި

تعارف Get acquainted with one another

ތައާރުފު: އެކަކު އަނެކަކަށް އެއީ ކާކުކަން އެނގުން

تعظيم Expand, glorify

ތަޢުޒީމު: މާތްކޮށް ހިތުން ޤަދަރު ކުރުން

تحريف Twist, Semantical distortion

ތަޙްރީފު: ބަދަލުކޮށްލުން އިބާރާތެއްގެ އަސްލުމަޢުނާ ބަސްތަކަށް ބަދަލު ގެނެސް
އެހެން މާނައެއް ދޭހަވާ ގޮތް ހެދުން

تكريم Honouring

ތަކްރީމު: މާތްކޮށް ހިތުން

تكبير Exclaiming Allah is great

ތަކްބީރު: الله ތަޢާލާ މަތިވެރި ކުރުން

تنوين tanween

ތަންވީން: ނޫނުއްގެ އަޑުން ކިޔުން އެކަތި ބަހުގައި އަކުރުއްގައި ދެފިލި ޢަލާމާތައި
އޮންނަ އިރު ކިޔާނީ އެ ގޮތަށެވެ. މިސާލަކަށް اَبٌّ، اُمٌّ

تهجد Late night prayer, night prayer

ތަހައްޖުދު: ރޭގަނޑު ކުރާ ސުންނަތް ނަމާދު، ރޭއަޅުކަން

تلبية Meet, to be present

ތަލްބިޔާ: ޙައްޖުވެރިޔާ ކިޔުން ތަލްބިޔާ ކިޔުން لبيك اللهم لبيك މި ފަދައިން
ކިޔުން ތަލްބިޔާގެ މާނަ އަޔީ ދަޢުވަތަކަށް އިޖާބަ ދިނުމެވެ.

تراويح The extra night prayer performed in Ramadan

ތަރާވީހު: ރަމަޟާން މަހު ރޭގަނޑު ކުރާ ސުންނަތް ނަމާދު

تيمم Tayammum

ތަޔައްމުމު: އެއީ ވުޟޫގެ ބަދަލުގައި އަޅުކަން ކުރުން ހުއްދަ ކުރުމަށް ސާފު ވެލީގައި އަތްތިލަ ޖަހައި މޫނާއި ދެ އަތްތިލައިގައި ފުހުމެވެ.

ތަޔައްމުމުގެ އެންމެ ޝަރުތަކީ ޖެހިލި ބިސްމި ކިޔައި ދެ އަތްތިލައިގެ ބަސްޓުލުން ސާފު ޖެހިލި ވެލިގަނޑުގައި ޖަހައި އެ ދެ އަތްތިލައިން މޫނުގައި ފުރާވުލައި ވައިން ކަނާތު އަތްތިލައިގެ ފުރަތަމަގައި ފުރާވުލައި ކަނާތުން ވައި އަތްތިލައިގެ ފުރަތަމަގައި ފުރައިލުމެވެ. އަދި ވުޟޫ ކުރުމަށް ފަދަ ނިޔަތް ދެވޭ ނިޔަތުން ހުއްދަ އެވެ.

توحيد monotheism

ތައުހީދު: އެއީ الله ތަޢާލާ އެއްކައުވަންތަ ކުރުމެވެ. ނުވަތަ الله ފިޔަވައި އަޅުކަން ކޮށްދޭ ހުރިހައި އިލާހުން ނަފީކޮށް الله ތަޢާލާ ސާބިތު ކުރުމެވެ. އެއީ ތިން ބަޔަކަށް ބެހިގެންވާ މަސްއަލައެކެވެ. އެއީ

توحيد الربوبية: އެއީ الله ގެ ރުބޫބިއްޔަތުގައި އެ ކަލާނގެ އެއްކައުވަންތަ ކުރުމެވެ. މާނައަކީ އެންމެހައި މަޚްލޫޤުން ހެއްދެވި ރިޒުގުދެއްވަނީ الله ކަމާއި އެ ތަންތަނުގެ ވެރިއަކީ އެއީ ކަމާއި ހުރިހައި ކަމެއް ތަދުބީރު ކުރައްވަނީ الله ކަން އިޤުރާރު ކުރުމެވެ.

توحيد الألوهية: އެއީ އަޅުންގެ ޢަދުތަކުގައި الله އެއްކައުވަންތަ ކުރުމެވެ. އެއީ ހުރިހައި އަޅުން އަޅުކަން ކުރުމާއި ދުޢާ ކުރުމާއި ޤުރުބާން ކުރުން ފަދަ ކަންކަން ހަމަ އެކަނި الله އަށް ޚާއްޞަ ކުރުމެވެ.

توحيد الأسماء والصفات: އެއީ އެއްވެސް ތައުވީލެއް ތަޙްރީފެއް ތަމްޘީލެއް އަދި ތަޢުޠީލެއް ނެތި الله ތަޢާލާ އަދި الله ގެ ރަސޫލާ الله ތަޢާލާ އަށް ނިސްބަތް ކުރައްވި ނަންފުޅުތަކާއި ސިފަފުޅުތައް އެ ކަލާނގެ އަށް ސާބިތު ކުރުމާއި އެ ނޫން ނަންތަކާއި ސިފަތައް ނަފީ ކުރުމެވެ.

تعبير Explanation

ތައުބީރު: ޝަރަހަ، ކުރުން ބަޔާން ކުރުން އޮޅުންފިލުވައިދިނުން، ހުވަފެނުގައި ފެންނަ ކަމެއްގެ މާނަ ކިޔައިދިނުން

تفسير Interpretation

ޝަރަހަ، ކުރުން ބަޔާން ކުރުން އޮޅުންފިލުވައިދިނުން، ހުވަފެނުގައި ފެންނަ ކަމެއްގެ މާނަ ކިޔައިދިނުން، ކީރިތި ޤުރްއާނުގެ އާޔަތްތަކުގެ މާނަ އާއި މަޤްޞަދު އަދި އިސްތިންބާޠު ކުރެވޭ ޙުކުމްތައް ކިޔައިދިނުން

الثاء

ثابت Fixed

ޘާބިތު:

ހ. ޘާބިތު ވުން: ނަބީގެ ދިރިކޯޅު، ކަމެއްގެ ޙަޤީޤަތް އޮތް ގޮތް ކަށަވަރު ވުން

ށ. ޘާބިތުކަން: ކަމެއްގައި ކެތްތެރިވުން ޖަމުދު ސުޢުދުން އެއްގޮތަކަށް ދެމިހުރުން ބަދަލު ނައުން

ނ. ސީދަރަވަތް ހުރުން: އެއްޗެއް ގޮތަށް ހުރުން

ރ. ކަނޑައެޅިފައި ވުން: ވަކި ގޮތަކަށް އުސޫލެއް ނުވަތަ ޤަވާޢިދެއް ކަނޑައެޅިފައި ވުން

ثاني Second

ޘާނީ: ދެވަނަ އެ ފަދަ އެހެން އެއްޗެއް

لا ثاني Rare

ލާޘާނީ: އެ ފަދަ އެހެން އެއްޗެއް ނެތުން ދެވަނައެއް ނެތުން

ثواب Reward

ޘަވާބު: ހެޔޮ ޢަމަލު، ދަރުމަ، ހެޔޮކަން ދުނިޔޭގައި ހެޔޮ ޢަމަލު ކުރަ މުސްލިމުންނަށް ޤިޔާމަތް ދުވަހުން الله ދެއްވާ ނިޢުމަތް

ثناء Praise

ޘަނާ: ތަޢުރީފުގެ ބަސް، މާތްކަމާއި މަތިވެރިކަމާއި މޮޅުކަން ބަޔާން ކުރުން

ثنايا عليا Front upper incisors

ޘަނާޔާ ޢުލްޔާ: މިއީ ތަޖްވީދު އިލްމުގައި ބޭނުންކުރާ އިސްތިލާހެކެވެ. މިއީ މަތީ ތަލީގެ މެދު ދެ ދަތަށް އަރަބި ބަހުން ކިޔާ ނަމެކެވެ.

ثنايا سفلي Front lower incisors

ޘަނާޔާސުފްލާ: މިއީ ތަޖްވީދު އިލްމުގައި ބޭނުންކުރާ އިސްތިލާހެކެވެ. މިއީ ތިރީ ތަލީގެ މެދު ދެ ދަތަށް އަރަބި ބަހުން ކިޔާ ނަމެކެވެ.

ثمود thamud

ޘަމޫދު: ޘަމޫދަކީ ޞާލިހު ޢަލައިހިއް ސަލާމުގެ ޤައުމުގެ މީހުންނަށް ކިޔާ ނަމެކެވެ.

الجيم

جبة — Jubbah, loose outer garment

ޖުއްބާ: މިއީ ދިގުކޮށް ފަހާފައި ހުންނަ ގަމީހުގެ ބާވަތެއް ލައި އުޑު ފޭރާމެއް ނުވަތަ ކޯޓެއް ފަދަ ހެދުމެކެވެ.

جنة — Paradise

ޖަންނަތް: ބަގީޗާ، ސުވަރުގެ، ދިވެހި ބަހުން ސުވަރުގެ އައިސްފައި ވަނީ ސަންސްކްރިތު ބަހުގެ ސުވަރުގާ އިން ކަމަށް ޤަބޫލު ކުރެވޭ އެވެ.

جهنم — Hell

ޖަހަންނަމަ: ނަރަކަ، ނަރަކަ އަކީ الله އަށް ނުކިޔަމަންތެރިވާ އުޅުނު މީހުން ގެންގުޅުމަށް ފަހު ޤިޔާމަތް ދުވަހާ ތައްޔާރުކޮށް. ދިވެހި ބަހުން ނަރަކަ އައިސްފައި ވަނީ ފާރިސީ ބަހުގެ ނަރަކަ އިން ކަމުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭ އެވެ.

جملة — Total; Phrase

ޖުމްލަ:

ހ. އަހަރުދު ތަކެއް އެއްކޮށްލުމުން ވާ ވަރު އެކަމް ގެ ދިރާސާ

ށ. އިބާރާތެއް، ފުރިހަމަ މާނަ ދޭހަވާ ގޮތަށް އަތުރާލެވިފައިވާ ބަސްތަކެއް

جواب Answer

ޖަވާބު:

ހ. ލިޔުމުން ނުވަތަ އަނގަބަހުން ކުރާ ސުވާލަކަށް، ސިޓީއަކަށް ނުވަތަ މަސްޢަލަކަށް ދޭ ރައްދު

ށ. ހިސާބު ނަމްބަރެއް ގެ ހައްލު ނުވަތަ ނަތީޖާ

جنازة Funeral

ޖަނާޒާ:

ހ. މީހަކު މަރުވުމުން އެ ކަމާ ގުޅިގެން ކުރާ ކަންތައް، ހިނާވުން ކަފުން ކުރުން ކަށު ނަމާދު ކުރުން އަދި ވަޅުލުން

ށ. ކަށުކަމާކެދި

جهالة Ignorance

ޖަހާލަތު: ނުއެނގުން ތަޢުލީމު އޮތުން ނުލިބުން ޖާހިލުކަން

جنس Sex

ޖިންސު:

ހ. އަންހެން ނުވަތަ ފިރިހެން

ށ. ބާވަތް މިސާލަކަށް ވަކި ބާވަތެއްގެ ގޮވާމް ވަކި ބާވަތެއްގެ ޖަނަވާރެއް ވަކި ބާވަތެއްގެ ނުވަތަ ޤައުމެއްގެ މީހުން

ސ: ދިވެހިން ޖިންސަކުން ވެސް ޖިންސު ކިޔައި އުޅޭ އެވެ. ޖިންސަކީ ރިޔާކަސާ ފޮތި ފަދަ ބާ ފޮއްޓަކަށް ކަނޑައިފައި ހުންނަ ފަޅުފުޅުތަކެވެ. މިއީ ބޭނުމި އިންޓަރނެޓުގެ ކައިރިވައި މަސައްކަތް ކުރާ މީހުން އަށާ ފާރަވެކަވެ.

جائز Permissible

ޖާއިޒު: ހުއްދަ: މި ބަހުގެ އިދިކޮޅަކީ ނާޖާއިޒެވެ.

جزي Tax, tribute

ޖިޒީ ނުވަތަ ޖިޒްޔަތު: މިއީ އެއް ބަހެކެވެ. ދިވެހިން ލިޔެކިޔުންތަކުގައި މި ދެ ގޮތަށް ލިޔެ އުޅުނަސް މިއީ ބިންބިމުން ނަގާ ބޮޑުކާއި އަދިރު މުސްލިމުން އަމުން މުސްލިމު ދައުލަތުގައި ނަގާ ބޮޑުކަމެއް ކިޔާ ނަމެކެވެ.

جزية Tribute, tax

ޖިޒީ ނުވަތަ ޖިޒްޔަތު: މިއީ އެއް ބަހެކެވެ. ދިވެހިން ލިޔެކިޔުންތަކުގައި މި ދެ ގޮތަށް ލިޔެ އުޅުނަސް މިއީ ބިންބިމުން ނަގާ ބޮޑުކާއި އަދިރު މުސްލިމުން އަމުން މުސްލިމު ދައުލަތުގައި ނަގާ ބޮޑުކަމެއް ކިޔާ ނަމެކެވެ.

جزاء Reward

ޖަޒާ: ޖަޒާ އަޔީ މީހަކު ކުރި ކަމެއްގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި އޭނާ އަށް ލިބެން ޖެހޭ އެއްޗެކެވެ. ނުބައި ކަމެއް ނަމަ ޢުޤޫބާތް ނުވަތަ ސަޒާ އެވެ. ހެޔޮ ކަމެއް ނަމަ ހެޔޮ ޖަޒާ، އިނާމު ނުވަތަ އެ ކަމެއްގެ އަގެވެ.

جماع Intercourse

ޖިމާޢު: ޖިންސީ ގުޅުން

جهاد Jihad

ޖިހާދު:

ހ. އިސްލާމީ ޖިހާދު: އިސްލާމް ދީނުގެ ދިފާޢު ގައި ދުޝްމަނާއި ގަތުލުން ކުރާ މަސައްކަތް، ހަނގުރާމަ

ށ. ގަދައަޅައި މަސައްކަތް ކުރުން: ކަމެއް ހާސިލު ކުރުމަށް ބަލައި ގަދައަޅައި ކުރާ މަސައްކަތް

جرم Offense

ޖުރުމު: ކުށް

جِرم Substance

ޖިރުމު: ޖިސްމު، ހަފަރާތް ވާ އެއްޗެއް

جسم Body

ޖިސްމު: ހަށިގަނޑު

جماعة Congregation, group

ޖަމާޢަތް: ބަޔަކު މީހުން އެކަކަށް ވުރެ ގިނަ މީހުން ބައިގަނޑެއް

جذام Leprosy

ޖުޛާމު: ނުރައްކާތެރި ބަލިއެއް. ހިއްސު ކަނޑުވާލާ، ނާރުތަކާއި މަސްގަނޑު
ވިރާނާކޮށްލާ ބަލިއެއް.

جاهل Ignorant

ޖާހިލު: ތަޢުލީމު ނުދަންނަ މީހާ، ނުވިޔަފައި ހުރި މީހާ

جنسي Sexual

ޖިންސީ: ޖިންސާ ބެހޭ، ދަރިމައިވާ ގުޅުން ހުރި

جمعية Association

ޖަމްޢިއްޔާ: އެއް ބޭނުމެއްގައި ގިނަ ބަޔަކު ބައިވެރިވެގެން އުފައްދާ ގުޅުން

جنس اللطيف The gentle sex

ޖިންސުއް ލަޠީފު: ނާޒުކު ޖިންސު، އަންހެނުން

جنين Embryo

ޖަނީން: ބަނޑުގައި އުންނަ ދަރި ގަރުބަގައިވީން ސުޢުރު 8 ވަނަ ހަފްތާގެ ނިޔަލަށް

جنة البقيع Graveyard of Madina

ޖަންނަތުލް ބަޤީޢު: އެއީ މަދީނާގެ މައި ޤަބުރުސްތާނެވެ. އެ ތަނަށް بقِيع الغَرقَد އޭ ވެސް ކިޔާ އެވެ.

جمادى الأولى Jumada al-Oola

ޖުމާދަލް އޫލާ: ހިޖުރީ މަހުން ގުނާއިރު ފަހަރަވީ މަހުން 5 ވަނަ މަސް

جمادى الأخرة Jumadal Aakhira

ޖުމާދަލް އާޚިރާ: ހަނދު މަހުން ނުވަތަ ޤަމަރީ މަހުން 6 ވަނަ މަހެވެ، މި މަހަށް
جُمَادَى الثَّانِيَةُ ***އޭ ވެސް ކިޔައެވެ.***

الحاء

حجاز **Hejaz**

ހިޖާޒު: ހިޖާޒް ކަރަ، މިއީ މިހާރު ސައުދީ ޢަރަބިއްޔާ އެވެ. ހިޖާޒު ގައި ހިމެނޭ ތަން
ތާއިފު މައްކާ، މަދީނާ ތަބޫކު. ޔަންބުޢު ޖިއްދާ އެވެ. މި ބަހުގެ ހަޤީޤީ މާނަ އަކީ
ޖަމަލު ބަންނަނަން ގެންގުޅޭ ވައްގަނޑެވެ. ނުވަތަ މި ބަހުގެ މަސްދަރަކު ކަމުގައިވާ
"ހަޖްޖު" ގެ މާނަ އަކީ މަނާ ކުރުމެވެ.

حمد **Praise**

ހަމްދު: ތަޢުރީފުގެ ބަސް، ޝުކުރު ބަސް

حال **Condition**

ހާލު: ކަންތައް ހުރި ގޮތް

حلال **Halal, Lawful**

ހަލާލު: ހުއްދަވާ ޢިބާދާތް؛ ހުއްދަ

حرام **Haram, Unlawful**

ހަރާމު: ހަލާލުގެ ޢިބާދާތް، ހުއްދަ ނޫން

حاكم **Governor**

ހާކިމު: ވެރިޔާ

حادثة **Incident**

ހާދިސާ: ކަމެއް، ކަމެއް ހިނގުން، މިސާލަކަށް ގެއެއްގައި އަލިފާން ރޯވުން ޙާދިސާއެއް
އައުން

حج **Pilgrimage**

ޙައްޖު:

ހ. ޝައްވާލު މަހުގެ ނިޔަލުގައި މަޢްލޫމްގެންވާ މައްކާގައި ހުންނަ ﷲ ގެ ގެދޮރަށް
ޒިޔާރަތް ކުރުން

ށ. މަޢްލޫމްގެންވާ މައްކާގައި ހުންނަ ﷲ ގެ ގެދޮރަށް ޒިޔާރަތް ކޮށް، އިސްލާމް
ދީނުގެ ރުކުނެއް ކަމުގައި ވާ ޙައްޖުގެ މަނާސިކުތައް (އަމަލުތަކެއް) އަދާ ކުރުން

حكم **Judgement, rule**

ހ. ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ޤާނޫނީ ކަނޑައަޅާ ނިޔާ

ށ. ދީނުގައި ކަމެއް ކުރަން އަންނަ ގޮތް

ނ. މުކައްލަފުންގެ ބާލިޣުވެގަތުމުން މުކައްލަފުންގެ އަމަލުތަކާ ބަހައްޓަން ޖެހޭ ގޮތާ
ގުޅޭ ﷲ ތަޢާލާ އަންގަވާ ގޮތް

حق **Right**

ހައްޤު: ތެދު، ނިޔާ މީހެއްގެ އެއްޗެއް މިސާލަކަށް އިންސާނަކަށް ލިބި އޮނާ އަތް
ލިބެން ޖެހޭ ހައްޤުތަކެއް

حد **Boundary, end**

ހައްދު: އިން މިން ކުރެއްގެ ހުދޫދާއް (އެކަވަރި ނަން)

حدود **Borders**

ހުދޫދު: އިން މިން ކުރެއްގެ ހުދޫދާއް (ޖަމްޢު)

حرمة **Sanctity**

ހުރުމަތް: ކަށަވަރުން ހަރާމް ވުން ކަރާމާތް

حماية **Protection**

ހިމާޔަތް: ރައްކާތެރިކަން

حلم **Wisdom**

ހިލްމު: ބުއްދި، ވިސްނުންތެރިކަން

حسد Envy

ޙަސަދަ: އެހެން މީހުންނަށް ލިބިފައިވާ ނިޢުމަތްތަކެއް ދަރިވެރިވުމާ އެކު އެ ނިޢުމަތްތައް އެ މީހުންގެ ކިބައިން ނެތި ދިޔުމަށް އެދުމެވެ. ހަމައެކަނި އެ ހެން މީހުންނަށް ލިބިފައިވާ ފަދަ ނިޢުމަތް ތިމާ އަށް ވެސް ލިބުމަށް އެދުމަކީ ގޯސް ކަމެއް ނޫނެވެ.

حرية Freedom

ޙުއްރިއްޔާ: މިނިވަންކަން

حفلة Ceremony

ޙަފްލާ: ކަމެއް ފާހަގަ ކުރުމަށް އެއްވާ އެއްވުން ކެއުމާއި ބުއިމުގެ ބައްދަލުވުން އިނާމު ދިނުމުގެ ޖަލްސާ

حمار Donkey

ޙިމާރު: އަހަރަން ފުޅު ކުޑަ، އަހާ ސިފަ އެއްވަރެއްގެ ބަރު އުފުލާ ޖަނަވާރެއް، ބައެއް ފަހަރު ސަވާރުވުމަށް ވެސް ޙިމާރު ބޭނުންކުރެ އެވެ.

حساب Account

ޙިސާބު:

ހ. ޙިސާބު އިލްމު (އެއްކައުންޓް ކަސަރައި ގުނަންކުން ގެއްލުން)

ށ. ޢަދަދު: ފައިސާގެ މިންވަރު، ޢަރަންގާއި ދަރަނި

ނ. ގޮތްވަރުދުވުން: ހިސާބު މި ބަސް ހިސާބު ޢިލްމާ ސީދާ ގުޅުމެއް ނެތް މާނައެއްގައި ވެސް ބޭނުން ކުރޭ އެވެ. އެއީ ފޯރާމެއް ފަދަ އެއްޗެއް ގޮތްވަރުދު ވުމަށް ހިސާބު ވުމާ ހިފަ އެވެ.

ރ. މީހަކު ހުރި ދުރުމިން: މިސާލަކަށް އޭނާ ހުރި ހިސާބަކީ ކޮބާ؟

ބ. ކަމެއް ގެސްވުމެގެން ގޯސްވެފައިވާ މިންވަރު: މިސާލަކަށް ޖީހަކައި ހިސާބަކަށް ކަންތައް ދިޔަގޮތް ނޫނޭ.

حسب **Ancestral claims**

ޙަސަބު: މީހެއްގެ ވަޒީފުން ނުވަތަ ކާބަފައިންގެ ފަރާތުން ލިބޭ މާތްކަމާއި ފަޚުރުވެރިކަން

حملة **Attack**

ޙަމަލާ: ޙަމަލަ ނުވަތަ ޙަމަލާ އަކީ ޢަދާވާތްތެރިކަމުގެ ގޮތުން މީހަކު އޭނާގެ ދުޝްމަނާއާ ދިމާ ކުރުމެވެ. އެ ގޮތުން އެކަކު އެހެންކަކަށް ހަމަލާދީ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އަތުން ފައިން އަނިޔާ ކުރުމާއި ތަޅުމާ ހަލާކު ގެއްލުންތަކުން ނަފްސާނީ ގޮތުން އުނދަގޫ ކުރުމާއި ޖަދަލު ކުރުމުގެ ގޮތުން ބަހުގެ ޙަމަލާ ދިނުން ވެސް ހިމެނޭ އެވެ.

حركة **Movement**

ޙަރަކާ: ޙަރަކާތް އެއީ ހިމޭންކަމުގެ ޚިލާފެވެ. ކޮންމެވެސް ކަމެއްގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ ޖަމްޢިއްޔާ އެއް ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކަށް ވެސް ޢަރަބި ބަހުގައި ޙަރަކާތް ކިޔަ އެވެ.

حضارة **Civilization**

ޙަޟާރާ: ބަދަވީކުރުން ތަނުއްގައި ވަޒަންވެރިވެ ގިނަ ދުވަހު ދިރިއުޅުމުގެ ސަޤާފަތުން އެ މީހުންނަށް ލިބޭ ދީނީ މަދަނީ އަޚްލާޤީ ކުރިއެރުން

حس **Feeling**

ޙިއްސު: އިޙްސާސް، އިންސާނާ އަށް ދުނިޔޭ ގައި ވާ ކަންކަން ދެނެގަތުމަށް އެހީތެރިވެދޭ އާލާތް ހަރުދަނާ ގުޅިފައިވާ ބައްޔަށް މިސާލަކަށް ލޮލުގެ ފެނުން ކަންފަތުގެ އަޑު އިވުން ސިކުނޑީގެ ވިސްނުން ބީހުން އާއި އިޙްސާސް ކުރުމަކީ ވަސް ދުވުން.

حديث **Sayings of Prophet**

ޙަދީޘް: މި ބަސް ބޭނުންކުރަނީ ޚާއްޞަ ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم ގެ ބަސްފުޅު ތަކަށް އެކަނިކޮށެވެ.

حكمة **Wisdom**

ހިންމަތް: ކަމެއްގައި ފޯރުކޮށްދިނުމާ ސިއްރު، ކަމެއްގައި އޮތް އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތް، ޖަރާއަތު ބަރުގަދަ މި ބަހުގެ މާނަ ވަރަށް ރަނގަޅު ގޮތުގޮތަށް އާދެ އެވެ. އަދި ރޯކުރުގައި އިތުރު، ދަތުރުން އިންސާފު ކޮށްދިނުމަށް ފަހުސަލާ، ބަހުގެ ބަސް ފަދަ މާނަ ހިމެނޭ އެވެ.

حياء **Modesty, chastity**

ހަޔާ: މި ބަސް ބޭނުން ކުރަނީ ލަދުން ޝަރަފް ހަޔާތެއް ލިބޭ ބޮޑު އިޙުސާންތެރިކަމެވެ. މި ކަމުގައި ހަޔާތީ ދިރިހުރުމުގައި ނޫނެވެ. އެއީ ހަ ލަދުވެވެ.

حياة **Life**

ހަޔާތް: ދިރިހުރުން ފުރާނަ މިސާލަކަށް އާއްމު ހަޔާތުގައި މާނަ ހަމަ އެހެން ދިރިހުރި އިރު

الخاء

خليفة successor

ޚަލީފާ: މީހަކު ނައިބުވެރިއުމުން އޮންނަ މަގާމު ފުރުމަށް އިސްވާ މީހާ، ބަދަލުވެގެން އަންނަ މީހާ، ޕީރިއި ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم އަށް ފަހު މުސްލިމުންގެ އެންމެ މަތިވެރިކަން ކުރެއްވި ބޭބޭކަލުންނަކީ ޚަލީފާއިންނެވެ. މިސާލަކަށް الله ގެ ބޭކަލުންނަކަށް ރުއްސުން ދެއްވި އަބޫބަކުރު، ޢުމަރު، ޢުސްމާން އަދި (رضي الله عنهم)

خلافة Succession

ޚިލާފަތު: ޚަލީފާކަން

خلاف Dispute

ޚިލާފު: ދެބަސްވުން، ތަފާތުވުން، ދެކޮޅުވުން ކަމެއްގެ އިދިކޮޅު

خاص Special

ޚާއްޞަ: އާންމު ގެ އިދިކޮޅު، އެއް ކަން އެއްޗެއްކަން ނުވަތަ ކޮޅެއްކަން ކަނޑައެޅިގެން އޮންނަ

خصوصي Private ; special

ޚިއްޠާ: ހުށަހަޅާ ގޮތަކަށް ކަމެއް ކުރުން، ހުށަހަޅާ ގޮތަކަށް ނިންމާފައިވާ، އިލްތިޒާމްތަކެއް ލިޔެކިޔުން

خطيب Orator, sermonizer

ޚަޠީބު: ޚުޠުބާ ކިޔާ މީހާ، ތަރުގެ ކަލޭގެ (ވަޢުޡުވެރިޔާ)

خُطبة Sermon

ޚުޠުބާ: މީހުންނާ މުޚާޠަބުކޮށް ދައްކާ ވާހަކަ، ޖުމްޢާއާއި ޢީދުގައި ކިޔާ ޚުޠުބާ
ހުކުރު ޚުޠުބާ

خِطبة Affiance

ޚިޠުބާ: ކައިވެނިކޮށް ހުށަހެޅުން މި ޢާންމުގައި އިނގިރޭސި ބަހުން ކިޔާ
އެންގޭޖްމަންޓް

خطاب Speech

ޚިޠާބު: ޚުޠުބާ، ތަޤުރީރު އޮންނަ ޚުޠުބާ ނުވަތަ ވަޢުޡު

خبر News

ޚަބަރު: މީހެއްގެ ފަރާތުން މީހަކަށް އަނގައިން އަނގާ ކަމަކާ ބެހޭ ގޮތުން ލިޔުމުން
ޝާއިޢު ކުރެވިފައިވާ ޚަބަރު އަނގަބަހުން ހާމަ ކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު

خارجي External

ޚާރިޖީ: ބޭރުގެ، ބޭރާ ބޭރު

خراب Ruin

ޚަރާބު: ހަލާކު ވުން، ސުންނާފަތިވުން، ވީރާނަވުން ކަމެއް ގެއްލުން

خالق Creator

ޚާލިޤު: ހުރިހައި އެއްޗެއް އުފެއްދެވި ކަލާނގެ، الله ތަޢާލާ ގެ އިސްމުފުޅެއް

خلق created

ޚަލްޤު: އުފެއްދެވުން

خلق Conduct

ޚުލްޤު: އަޚްލާޤު، ސުލޫކު

خيار To choose

ޚިޔާރު: ޚިޔާރު ކުރުން ހޮވުން އިޚްތިޔާރު ކުރުން މިސާލަކަށް ވަކި ކަމެއް ނުވަތަ ވަކި ގޮތެއް އިޚްތިޔާރު ކުރުން

خلاص To complete, to finish

ޚަލާޞް: ސަލާމަތް ވުން ނިމުން ފައިސާ އަދާކޮށް ނިންމުން ހިތުގައި ބުރަކަމެއް ނުބޭއްވުން

خلاصة Summary

ޚުލާޞާ: ވާހަކައެއް ކުރުކޮށް ބުނުން ލިޔެވިފައިވާ ބަޔާނެއް އެ އޮތް ވަރަށް ވުރެ ކުރުކޮށް މާނަ ނުގެއްލޭނެހެން ލިޔުން

ختان Circumcision

ޚިތާން: ބަޝަރާގެ ބޭރުން އޮންނަ ދޮޅިގާ ކަފައިލުން، ފަހަރު ބޭސްކޮށް ފަސޭހަ ކުރުން

خدمة Service

ޚިދުމަތް: މީހަކު ކުރަން ބޭނުންވެފައިވާ ކަމެއް ކޮށްދިނުން

خادم Servant

ޚާދިމު: ޚިދުމަތް ކުރާ މީހާ، ނޯކަރު

خرافة Myth

ޚުރާފާ: ހަޤީޤަތެއް ނެތް ޤިއްޞާ ވާހަކަ، ފުރޮޅު ވާހަކަ

خرافي Fabulous

ޚުރާފީ: ހަޤީޤަތެއް ނެތް ކަންކަމާ ގުޅޭ، ހަޤީޤަތެއް ނެތް، ފުރޮޅު

خميرة Yeast

ޚަމީރާ: ކަމީރު، މިއީ ފާރޮށި ތަކެތި ފުޅާ އިރު ފުށްގަނޑަށް އަޅާ
އެއްޗެކެވެ.

خيمة Tent

ޚީމާ: ޓީމަ، ފޯރިގެ

الدال

دائرة Circle

ދާއިރާ: ވަށް ބުރު ނުވަތަ ވަށަށްވިފައިވާ އެއްޗެއްގެ ތެރެ، ވަކި ވިސްނުމެއް ގެ މީހުން، ވަކި ކަމަކާ ބެހޭ އިލްމުވެރިން، ވަކި ހިސާބެއް، މިސާލަކަށް ތަޢުލީމުގެ ދާއިރާ، ސިޔާސަތުގެ ދާއިރާ

دباغ Tanning

ދިބާޣު: އުވަ ފަދަ ތަކެތި ނުވަތަ ބޭސް ބޭނުންކޮށްގެން ޖަނަވާރުގެ ހަން ސާފު ކުރުން

دعاء Prayer

ދުޢާ: الله އަށް ދަންނަވުން

دعوة Call

ދަޢުވަތު: ކަމަކަށް ގޮވައިލުން، ކުރުމަކަށް ނުވަތަ ހަފްލާ އަކަށް ހާޟިރު ވުމަށް ދަންނަވުން

دعوى Lawsuit

ދަޢުވާ: މަސްއަލައެއްގައި ދެ ޚަޞްމުންގެ ކުރި ކޯޓަށް މީހަކު ދަޢުވާ ކުރުން، ކަމަކާ
ގުޅޭ މީހަކު ދަޢުވާ ކުރުން

دليل Evidence

ދަލީލު: ހެކި ޘަބީތާ

دولة Country

ދައުލަތް: އަމިއްލަ ވެރިކަމެއް އޮންނަ ދުސްތޫރެއް އޮންނަ އިން ވަކިވެފައިވާ ސިޔާސީ ސަރަހައްދެއް އެ ގައުމުގެ ވެރިކަން ހިންގާ މުއައްސަސާ ތަކާއި އެ ޤާނޫނު ރަސްމީ މުއައްސަސާ ތަކާއި ރައްޔިތުން ހިމެނޭ ގޮތަށް ކިޔާ ނަމެއް އަދި ޖުމްހޫރިއްޔާ މި ދައުލަތް ހިންގާ ބާރުތަކެއް އެކަށި އޮންނަ އިތުރު ކިޔާ ނަމެއް ބަޔަކު ފަރާތު މި ދެ ބަރަޢީ ދާއި އެކަށައެޅި ކަމަށް ވަސް ބެނާ މީހުން އުޅޭ

دستور Constitution

ދުސްތޫރު: ޤާނޫނު އަސާސީ

دستوري constitutional

ދުސްތޫރީ: ޤާނޫނީ

دين Religion

ދީން: ދިރިއުޅުންވީ ގޮތް

ديني religious

ދީނީ: ދީނަށް ނިސްބަތްވާ، ދީނުގައި އޮންނަ ގޮތަށް

دور Role

ދައުރު:

ހ. އަދާކުރާ ރޯލު

ށ. މުއްދަތު މިސާލަކަށް ބައެއް މުއައްސަސާގައި މަޤާމުތަކަށް ހަމަޖެއްސާފައި
އޮންނަ މުއްދަތު

ނ. އެސްބުރުން ދައުރު ވުން

درجة Degree

ދަރަޖަ: މިންވަރު، ފެންވަރު، ގަދަރު، އިއްޒަތް، ވަށް ބުރުއްގެ 360 ބައިކުޅަ
އެއްބައި (1 ޑިގްރީ)

درس Lesson

ދަރުސް: ފިލާވަޅު

درسي Teaching

ދަރުސީ: ކިޔަވައިދިނުމާ ގުޅޭ، މިސާލަކަށް ކިޔަވައިދޭ ފޮތް، ޓެކުސްޓު ފޮތް

دفاع defence

ދިފާޢު: ޢަދުއުން އަރައިގަތުމަކުން ހަމަލާއިން ސަލާމަތްވުން ދިފާޢުވާ ހަސްމުގެ
ދަޢުވާ އިން ބަރީއަވުމަށް ދައްކާން ހުރި ވާހަކަ އާއި ހެކި

دفاعي defensive

ދިފާޢީ: ދިފާޢު ވުމާ ގުޅޭ، ދިފާޢު ވުމަށް ބޭނުންކުރާ

دنيا world

ދުންޔާ: ދުނިޔެ

دنيوي worldly

ދުންޔަވީ: ދުނިޔޭގެ، މި ހަޔާތުގެ، މާއްދީ، އުޚުރަވީ ގެ ޚިލާފު

دينار Dinar

ދީނާރު: އެއީ 4.25 ގްރާމު ރަނުގެ ބަރުދަނުގައި ޖަހާފައި ހުންނަ ފައިސާ ފޮއްޗެކެވެ. ދީނާރަކީ ވަރަށް ކުރިން ރޯމަނުން ވެސް ބޭނުންކުރި ފައިސާގެ ނަމެވެ. އޭރު މި ފައިސާ ރިހިން ވެސް ޖަހަ އެވެ. އުމަވީ ގްރީކު ބަހުން މި ފައިސާ އަށް ދީނާރިއުސް އެވެ ކިޔައެވެ. ފަހުން މިހާރު މި ނަންކިޔާ ފައިސާ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބޭނުން ކުރަނީ މުސްލިމުންނެވެ. ދީނާރާއި ދިރުހަމަކީ އެކުއެކީގައި ބޭނުންކުރެވުނު ދެ ނަން ކަމަށް ވުމާ އެކު ހިޖުރީ ޤަރުނުގައި ސަލާމް ޢުސްމާނު ގެފާނުގެ ވާހަކައިގައި ދިރުހަމް އަދިސްފަހުގައި ފުދުން ދީނާރާއި ވެސް އެއީ ވަރަށް ކުރިން ސުލުކު ފައިސާ އަކީ ބޭނުންކުރާ ނަގުދުކަން އެނގޭ އެވެ.

درهم Dirham

ދިރުހަމް: ދިރުހަމަކީ 2.975 ގްރާމު ބަރުދަނުގެ ރިހި ފައިސާފޮއްޗެކެވެ. މިއީ ވެސް ގްރީކު ބަހުން އަރަބި ބަހަށް ވަދެފައިވާ ބަހެއް ކަމަށް ބެލެވެ އެވެ. ގްރީކު ބަހުން ކިޔާ ކަމަށް ވަނީ ދުރަކްމާ އެވެ. މިއީ މިހާރު އަރަބި ބަހަށް ތާރީޚުގެ ފައިސާގެ ނަންވެސް ގެ އެވެ. މިސާލަކަށް މޮރޮކޯ ކަރަންސީ ފައިސާ އަކީ ދިރުހަމެވެ.

دواة inkwell

ދަވާތު: ދަވާތު، އިރު ޖަހާން ގައި ލިޔުމަށް ބޭނުންކުރާ ދެލިވެލި، މި ދެލި ހަދަނީ އަލި ބާވަތުގެ ތަކެތި އަނދަވައިގެން ދެލި އަޅުވައިގެން ނަގާ ދެއްޔާ ސުޅުކާރުވާ ގިއުލިވާރި ހިސާ އެއްކޮށް ގަނޑުގެންނެވެ. ދެން ފިލައިގެ ތަންކަމެއްގެ އަރަޔަ ކަވާސް

ސުވަރަ ބަކަރި ބޮޑިއެއް އޭގެ ތޮބެއަސް ތަދިވަދި ބަރަށްބަޔާ އޮވެ. މި ދެއްތަން
އަސްދުން ދަމާދޫ ވެސް ހިނަ އޮވެ.

الذال

ذوق   Taste

ޛައުޤު: ރީތި ހުނަރާއި ރަގަ އާއި ގުޅޭ ނުބައި ފާހަގަ ކުރުމުގައި މީހުންގެ މިޒާޖު ހުންނަ ގޮތް

ذات   Self

ޛާތު: މީހެއްގެ ނަފްސު އެއްޗެއްގެ އަމިއްލަވަންތަކަން ބާވަތް، ގޮތް، އެއްޗެއްގެ ނަފްސު މީހެއްގެ އަމިއްލަ ހަޤީޤަތް ނިސްބަތްވާ ނަން ނަފްސު ސިފަ

ذكري   Memory

ޛިކްރާ: ހަނދާން

ذِكر   To remember

ޛިކުރު: ހަނދާން ކުރުން الله ހަނދުމަ ކުރުން

ذَكر   male organ

ޛަކަރު: ފިރިހެނުންގެ ޖިންސީ ގުނަވަން

ذريعة Mean, medium

ޛަރީޢާ: ވަސީލަތް، އުޅި

ذبح slaughter

ޛަބަޙަ: ކަތިލުން

ذخيرة Stock, store

ޛަޚީރާ: ފަހަރު ރައްކާކޮށްފައި ހުންނަ ތަކެތި، ވަޅުލާފައި ހުންނަ ތަކެތި،
ޖަމާކޮށްފައި ހުންނަ ތަކެތި،

ذو القعدة Zul Hijja

ޛުލް ޤަޢިދާ: ހިޖުރީ ސަނަތުން 11 ވަނަ މަސް

ذو الحجة Zul Qa’da

ޛުލް ޙިއްޖާ: ހިޖުރީ ސަނަތުން 12 ވަނަ މަސް

الراء

ركاب Stapes

ރިކާބު: އަހަރެން އަދަން އަދި އަސްތަމާލީ އިންސާ އިރު ދެ ފައި ގަޑުވަން މަޖުބޫރުކުރުން
ހަދަފައި ހުންނަ ތަކެއް

ركن corner

ރުކުން: އެއްޗެއް ދެމިހުރުމަށް ބޭނުން އެއް، އެއާ ނުލައި އެއްޗެއް ފުރިހަމަ ނުވާ
އެއް، މިސާލަކަށް ނަމާދުގެ ރުކުން. މި ބަހުގެ ބަޔަކީ ގާނަ އަދި ކަނެކް.

رسول messenger

ރަސޫލު: ވަޙީ ފޮނުއްވާލެއްވުން ޚާއްޞަވެރި ހުރި މީހާ، ވަޙީ ފޮނުއްވައިގެ ގޮސްތެއް
ތަބްލީޣުކުރުމަށް ދާ މީހާ، ސިފައިން ހިފައިގެން އަންނަ މީހާ، الله ތަޢާލާ އާ ކަލާމްގެ
ދީނާއިގެން ފޮނުއްވާ ބޭބޭކަލުން

رسالة Message

ރިސާލަތު: ރަސޫލުކަން ރަސޫލުކަމުގެން ފޮނުއްވުން ދީން ޕޭޖަރު ފޮތްލާން
ސިޓީ، މެސެޖު

رحمة Mercy

ރަޙްމަތު: އޯގާތެރިކަން އޯގާވަންތަކަން ގާތްކަން ރަޙްމަތްތެރިކަން

راحة Comfort

ރާޙަތު: އަރާމު، ފަސޭހަކަން ދިވެހި ބަހުގައި ފައިދާއެއް ކުރުމުގެ މާނައިގައި ރާޙަތް ކުރުމޫ ބުނު އުގެ އެވެ.

ربيع spring

ރަބީޢު: ރަބީޢު މޫސުމް، ބަހާރު މޫސުން

رمز Code

ރަމްޒު: ނިޝާން ސަތޮއްގެ ބައިތަށް ފޮނޯ އަކުރުތަށް މިސާލަކަށް އ.ދ. އެކުވެރި ދައުލަތްތައް

رمزي symbolic

ރަމްޒީ: ކަމެއް ރަމްޒުކޮށްދޭ، ހަސްދާނީ އެއްޗެއް، މިސާލަކަށް ހަސްދާނީ ލިޔުމެއް، ހަސްދާނީ ފިތާއެއް، ބޮޑު ކަމަކަށް ދޭ ކުޑަ އަޑެއް

رزق livelihood

ރިޒްޤު: الله ދެއްވާ ނިޢުމަތް، ރޮށި ބަރަކާތް، ކާބޯ ތަކެއްޗާއި ދަރިންނާއި މުދަލު

رجوع Back

ރުޖޫޢު:

ހ. ރުޖޫޢަ ވުން: އެނބުރި އައުން ކުރަމުން އައި ނުބައިކަމު ކަމެއް ދޫކޮށްލުމުން
މިސާލަކަށް ފާފައިން ތައުބާވެ الله ގެ ހަޟްރަތަށް ރުޖޫޢަވުން

رئيس President

ރައީސް: ދައުލަތެއްގެ އެންމެ އިސް ވެރިޔާ، ޖަމާޢަތެއް ނުވަތަ މުއައްސަސާ އެއްގެ
އެންމެ އިސް ވެރިޔާ

رهن mortgage

ރަހުން: ދަރަންޏެއް ނަގާ މީހާ ދަރަނި ދޫކުރި ފަރާތަށް އިތުބާރުއެގެ ގޮތުން ބަހައްޓާ
މުދަލު، ނުވަތަ އަގުހުރި ތަކެތިން މިސާލަކަށް ގެއެއް ނުވަތަ ގޯއްޗެއްގެ ރަޖިސްޓަރީ

رهين Hostage

ރަހީން: ވަކި ބޭނުމެއް ފުއްދުމަށް ބަދަލުގައި ހިފަހައްޓާފައިވާ މީހާ

ركعة　Rak’at; an individual unit of Salaah

ރަކްޢަތް: ނަމާދުގެ ޤިޔާމާއި ރުކޫޢާއި ދެ ސަޖިދަ

ركوع　bowing

ރުކޫޢު: ނަމާދުގައި ގުދަރަން އޮންނަ އޮތުން

روح　Soul

ރޫޙު:

ހ. ފުރާނަ

ށ. ހިތްވަރާއި ދިރުމާއި ފޯރި އާއި ޖޯޝް

ނ. ދިރިހުރުމުގެ ބާރު

ނޯޓު: ރޫޙުގެ ޙަޤީޤަތް އެއްވެސް މަޚްލޫޤަކަށް ނޭނގޭނެ ކަމަށް ޤުރްއާނުގައި އައިސްފައި ވެއެވެ.

روحي　Possessing to soul

ރޫޙީ: ރޫޙާ ގުޅޭ

روحاني　spiritual

ރޫޙާނީ: ރޫޙުގެ، ރޫޙާ ގުޅޭ، މާއްދީގެ އިދިކޮޅު

ركاز Ore

ރިކާޒު: ބިމުގައި ވަޅުލެވިފައިވާ ހުންނަ ޤުދުރަތީ މައްދަން އިހުޒަމާނު ގައި (ޖާހިލިއްޔާ ޒަމާނުގައި) ވީހެން ވަޅުލާފައިވާ ހުންނަ މުދާ، ބިމުގައި ވަޅުލެވިފައިވާ ހުންނަ ކާނު މުދަލެވެ

ربا Usury

ރިބާ: ސޫދު

ربيع الأول First spring

ރަބީޢުލް އައްވަލް: ހިޖުރީ ސަނަތުގެ ތިން ވަނަ މަސް

ربيع الثاني Second spring

ރަބީޢުލް ޘާނީ: ހިޖުރީ ސަނަތުގެ ހަތަރު ވަނަ މަސް މި މަހަށް ربيع الآخِر އަ ވެސް ކިޔަ އެވެ.

رجب Rajab

ރަޖަބު: ހިޖުރީ ސަނަތުގެ ހަތްވަނަ މަސް

ردِاء robe

ރިދާ: ގައިގައި ލާ ފޮށާ، ކަމީބުލޮށާ

رحِم womb

ރަޙިމު: އަންހެނާގެ ބަނޑުގައި ދަރިފުޅު އޮވެ ބޮޑުވާ ޖަގަހަ

رحْم Mercy

ރަޙްމު: އޯގާތެރިކަން

رجم Stone

ރަޖްމު: ރަޖަމު ކުރުން، އޮށްގަލުން ތެޅުން، އޮށްގަލުން ތަޅައި މެރުން

رعاية Care

ރިޢާޔަތް: ހިމާޔަތް، އަޅައިލުން ކަމޭހިތުން ބެލެހެއްޓުން ރައްކާތެރިކަން
ފަރުވާތެރިކަން

روى   Transmit

ރިވާ: މީހަކު ބުނި ވާހަކައެއް އެހި ގޮތަށް ނުވަތަ ތަކެއްގައި ހިނގި ކަމެއް ދުށް ގޮތަށް އެހެން މީހަކު ގާތުގައި ކިޔައިދިނުން

الزاي

زينة — Decoration

ޒީނަތު: ޒީނަތް، ޒީނަތްތެރިކަން، ގަހަނާ އަޅައިގެން ނުވަތަ އެހި ބާވަތުގެ ތަކެތި ބޭނުންކޮށްގެން އިންސާނުންގެ ނުވަތަ އެހެން އެއްޗެހީގެ ޒީނަތަށް އިތުރު ކުރުން

زنا — Adultery

ޒިނާ: ޒިނާ

زكوة — Zaka, alms

ޒަކާތް: ޒަކާތަކީ އިސްލާމް ދީނުގެ ރުކުނެއްކަމެވެ. މުދަލުގެ ޒަކާތުގެ ނިޞާބަކީ ރަނުން ހަމަ 85 ގްރާމެވެ. އަދި ރިހިން ހަމަ 595 ގްރާމެވެ. ދުން ބާޒާރުގައި ރަނާއި ރިހީގެ އަގު ހުންނަ ނިސްބަތަކަށް ބަލައި އަހަރު ފުރުން އެއި ޝަރުޠުތަކުގައި އެ ޝަރުޠުތަކުގެ ފައިސާއިން ޒަކާތުގެ ނިޞާބު ހަމަވާ މިންވަރު ކަނޑައަޅާނެ އެވެ. ޒަކާތުގެ ތަފާތުގޮތްގޮތުގައި ފިތުރު ޒަކާތް، މުދަލު ޒަކާތް އަދި ގޭރިބަކަރި އާއި ނަގުދުސޫމުގެ ޒަކާތް ދަނޑުވެރިކަމުގެ ޒަކާތް ހިމެނެ އެވެ.

زبرجد — aquamarine

ޒަބަރުޖަދު: ޒަމުރުދު ގައި ހުންނަ ބާވަތުގެ ސާފު ފެހި ކުލައިގެ އަގުބޮޑު ޖަވާހިރެއް. އެހެން ކުލަކުލައިގައި ވެސް މި ހިލަ ހުންނާނެ.

زُمُــرُّد   Emerald

ޒުމުއްރުދު: ޒުމުއްރުދު ދިވެހިން ކިޔާ ގޮތަށް ޒުމައްރަދަކީ ގަދަ ފެހި ކުލައިގެ ވަރަށް އަގުބޮޑު ޖަވާހިރެކެވެ.

زمان   time

ޒަމާން: ވަގުތު

زباد   Civet

ޒަބާދު: ބާވަތެއްގެ ބުޅަލަކުން ހާސިލުކުރާ މާއްދާއެއް. މި ބުޅަލަށް އިނގިރޭސި ބަހުން ކިޔަނީ ކިޔަނީ ސިވެޓް ކިޔައެވެ. މިއީ ބޮޑަށް ބޮންޑުބުޅާ އެއްޗެކެވެ.

زيارة   Visit

ޒިޔާރާ:

ހ. ޒިޔާރަތް: މަޤްބަރާ

ށ. ޒިޔާރަތް ކުރުން މީހަކު ދެކެވަން ދިއުން މީހަކަށް ގޮވައިލަން ދިއުން

السين

سياح Tourists

ސައްޔާހު: ދަތުރުވެރިޔާ، ފަތުރުވެރިޔާ

سورة Surat

ސޫރަތު: ކީރިތި ޤުރްއާނުގެ ސޫރަތެއް، ސޫރަތަކީ ކީރިތި ޤުރްއާން 114 ބައިކޮށް ބަހައިލާފައި އޮންނަ އިރު އޭގެ ތެރެއިން ކޮންމެ ބައަކަށް ކިޔާ ނަމެވެ. ކުޑަ އެއީ 3 އާޔަތުން ފެށިގެން 286 އާޔަތުގެ ނިޔަލަށް އާޔަތް ހިމެނޭ މަޖްމޫޢާ އެކެވެ.

سجدة Prostration

ސަޖިދަ: الله އަށް ކިޔަމަންތެރިވުމުގެ ގޮތުން ހަތް ގުނަވަން ވައްކަށް ތިރިވުން އެއީ ދެއަތްތިލަ އާއި ދެ ކަކުލާއި ދެފައިތިލަ އާއި މޫނެވެ.

سؤال A question

ސުއާލު: ސުވާލު ކަމަކާ ނުވަތަ އެއްޗަކާ ބެހޭ ގޮތުން ތިމާ އަށް ނޭނގޭ އެއްޗެއް އެނގުން ބޭނުމުގެ ފަރާތުން އަހާފައި ލިޔުމުން ކަމަކާ ނުވަތަ އެއްޗަކާ ބެހޭ ގޮތުން ތިމާއަށް އެނގޭ މިންވަރު ބޮޑުވުމަށް އަހާ އެހުން

سِلم peace

ސިލްމު: ސަލާމަތްކަން އިސްލާމް ދީން

سلام Peace

ސަލާމް:

ހ. އަމާންކަން

ށ. اللهގެ އިސްމުގެއް

ނ. ސަލާމް ދިނުން ނަގާދުން ބޭރުވުން

ރ. ސަލާމް ކުރުން ދެމުސްލިމުނަށް ބައްދަލުވާ ހިނދު ކުރާ ގޮތް ދުޢާއެއް

ބ. ސަލާމް ޖެހުން. މީހެއްގެ ކިބައިން ކަމަކަށް ނުވަތަ އެއްޗަކަށް އެދުން

سلامة safety

ސަލާމްތަ: ރައްކާތެރިކަން އަމާންކަން

سُنَّة Tradition

ސުންނަތް:

ހ. ކީރިޔި ރަސޫލާގެ ސުންނަތް؛ އެ ކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވި ބަސްފުޅުތަކާއި ކުރެއްވި ކަންތައްތަކާއި ޞަޙާބީން ކުރައްވަނިކޮށް ދެކެވަޑައިގެން ނުވަތަ ޞަޙާބީން ކުރެއްވިކަން އަސިވަޑައިގެން މަނާ ނުކުރައްވާ ކަންތަކާއި އެ ކަލޭގެފާނުގެ ޚަލްޤީ އަދި ޚުލްޤީ ސިފަފުޅުތައް

سَنَةٌ Year

ސަވަނަތު: އަހަރު

سماوي heavenly

ސަމާވީ: الله ބާވައިލެއްވި، ޤުދުރަތީ

سحر Magic

ސިޙުރު:

ހ. ޖިންނި ޝައިޠާނުން މަދުވެރިކޮށް އެ މީހުންގެ އެހީގައި ފައިދާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ލިބިގަންނަން ނުވަތަ ދޭން ކުރާ ކޮންމެ ކަމެއް

ށ. ޖާދޫ، އަތްމަތީ އަވަސްކަމުން ނުވަތަ ކަޅުހި ބަހެއް ޙަރަކާތްތަކުގެ ބޭނުން ހިފައިގެން އެކަކަށަކަށް ނޭނގޭ ބައްޔަކަށް އަރުވާލުން

سلاح a weapon

ސިލާހު: ސިފޭރަ، ހަތިޔާރު

سلسلة Series

ސިލްސިލާ: ދެމިގެންދާ އެއް ކަމެއްގެ ބައިތަކެއް، ގޮތުން، ހިލިހިލާ، މަދުނުޖެހި ކުރިއަށް ދިއުން

سلوك Behavior

ސުތޫރާ: އުވިން އަރުވާޒު

ستره Suthra

ސުތުރާ: ނަމާދުކުރާ އިރު ކުރިމަތީގާ މީހުންގެ ހުރަހަކަށް ނަމާދުކުރާ މީހާ ކުރިމަތީގަ މީހާ ދެމެދުން ޖަހާލައި ބަހައްޓާ ކުޑަ ހަރުގަނޑެއް ނުވަތަ އަސާއެއް ފަދަ އެއްޗެއް

سدرة المنتهي Lote tree

ސިދްރަތުލް މުންތަހާ: އިސްރާ އާއި މިޢްރާޖުގެ ރޭ ކީރިތި ރަސޫލާ އާ އެކު ޖިބްރީލުގެފާނަށް ވަދެވިގެންނުވުނު ހިސާބު ފާހަގަވާ ބޮޑުގަހައި ހުރި ގަހެއް. ސިދްރަތުލް މުންތަހާ އަކީ ޖަންނަތުލް މައުވާ ކައިރީގައި ހުންނަ ގަހެއް ކަން ކީރިތި ޤުރުއާނުން އެނގެން އޮވޭ އެވެ.

سبحان الله Glory be to Allah

ސުބްޙާނަ ﷲ : ﷲ ގެ ހުސްއެއްޗިދުވަސްތައްކަމުގެ ޞިފަކަމާ އެވެ. މިގެ މާނަ އަކީ ﷲ ތަޢާލާ އަކީ އެއްވެސް އުނި ކަމެއް ނުވާ ކަލާނގެ އެ ކަމާއި ފުރިހަމަކަން ބަޔާން ކުރުމެވެ.

سنامكي Sena

ސަޔާރައްޔީ: ސަޔާރައްޔީ ތަރިއަކީ ދިލިހިރެން ހިނގާ އެއް ގޮތަކުން ސަރަހައްދު އަކީ
ހަމައެގެ ފެނެއެވެ. މިއީ ބަނޑުގެ ބަލިތަކަށް ހާއްސަކޮށް ބަނޑު ހަކުރުކޮށް
ބޭނުންކުރާ ބޭހެކެވެ.

سُهيل Sohail, Canopus

ސުހައިލު: ސަމުގާގެ ދެކުނު ދަނޑި، ތަރިއަކީ އަލިގަދަ ތަރިއެއްގެ ނަމެވެ. މިއީ
ހަމަޖެހިތަން ފެނުނަ ވަރުގެ ބިރު ތަރިއެކެވެ. މާލިމީތަން ތަރިއަ ނޫޅިގޮތަން ގައި މި
ތަރިގެ ބޭނުން ހިފަ އެވެ.

الشين

شان وشوكة Great importance, power, might

ޝައުނު ވަ ޝައުކަތު: ޝާން ޝައުކަތު: އާރާއި ބާރު، ފަޚުރާއި ޢިއްޒަތު

شيطان A demon

ޝައިޠާން: الله އަށް އުރެދުނު ޖިންނިންނަށް ކިޔާ ނަން

شرك Partnership

ޝިރުކު: الله ތަޢާލާގެ އެއްވެސް މަޚްލޫޤަކާ ބައިވެރި ކުރުން الله އާ އެއްފަދަ ބާރުތަކެއް ލިބިގެންވާ އެހެން ފަރާތެއް ވާކަން ޤަބޫލު ކުރުން

شريك Partner

ޝަރީކު:

١. ބައިވެރިޔާ

٢. ޝަރީކު ކުރުން: ބައިވެރި ކުރުން الله ތަޢާލާގެ އެއްވެސް އެހެން ފަރާތަކާ ބައިވެރި ކުރުން

شاعر A poet

ޝާއިރު: ޝިޢުރުވެރިޔާ

شرعي Legal, lawful

ޝަރުޢީ: ޝަރީޢަތާ އެއްގޮތް، ހަލާލު ، ހުއްދަ

شريعة Law

ޝަރީޢަތް: އިސްލާމީ ޝަރީޢާތް، އިސްލާމް ދީން

شخصية Character, personality

ޝަޚްސިއްޔަތު: މީހެއްގެ އުޅުމާ ހަރަކާތާ ގުޅުވައިގެން އާންމު ހުރިހާ ހަރުދަނާ
ނުވަތަ ހަރުދަނާކަމެއް ނެތް ސިފަތަކަށް ނިސްބަތްކޮށްދޭ އާއި ސިފަކުރާ ގޮތް

شاي Tea

ޝާހި: ސައި

شكر thanks

ޝުކުރު: ހެޔޮ ކަމެއް ކޮށްދޭފަރާތާ އަށް ތަޢުރީފުގެ ބަސް ބުނުމާއި އޭނާ ރުހޭ ގޮތަށް ކަންތައް ކުރުން

شعبان Shaaban

ޝަޢުބާން: ހިޖުރީ ސަނަތުގެ އަށް ވަނަ މަސް

شوال Shawwal

ޝައްވާލު: ހިޖުރީ ސަނަތުގެ ދިހަވަނަ މަސް

شرح explain

ޝަރުހު: ޝަރަހަ، ކަމެއް އޮޅުންފިލުވައިދިނުން

شرط condition

ޝަރުޠު: ކަމެއް ކަމަކާ ދަމި ހުރުން

الصاد

صالح Valid

ޞާލިޙު: ގަބޫލުވާ، ރަނގަޅު، ދީންތެރި ފާފައާ ދުރު، ތަޤްވާވެރި

صلح reconciliation

ޞުލްޙު: ދެ ފަރާތެއްގެ ދެމެދުގައި އުފެދިފައިވާ ދެބަސްވުމެއް ދުރުކޮށް އެއްބަސްވުމަކަށް އައުން

صلاحية Ability, aptitude

ޞަލާޙިއްޔާ: ޤާބިލުކަން ކުޅަދުއްނުން ކަމަކަށް ފުދުން

صابون soap

ޞާބޫން: ސައިބޯނި

صلواة Prayers

ޞަލަވާތު: ނަމާދު، ދުޢާ

صدمة shock

ޞަދުމާ: ކުއްލިއަކަށް ދިމާވާ ޙާދިޘާ

صاحب Owner, boss

ޞާޙިބު: ވެރިމީހާ

صاع Saa

ޞާޢު: 4 މުއްދު. މިއީ ކިލާއިން ނުވަތަ ބަރުދަނުން ބަލާއިރު އާދި އިލްމުވެރިން އާއި ވަރަށް ވަޒަންކުރާ މިންކަވެ. ސަޙާބާގެ އިރު ޒަމާނުގައި ޞާޢޫ ކިރުމަށް ބޭނުންކުރި އެއްޗަކަށް ނުވުމުން އެއިން މިނާ އެއްޗެއްގެ ބަރުދަނުގައި ހުންނަ ތަފާތުގެ ސަބަބުން އާދި ބާވަތުގެ ކާބޯ ތަކެތީގެ ޞާޢެއްގެ ބަރުދަން ތަފާތު ވެއެވެ. މިސާލަކަށް ކަޑަ ޞާޢަކާ ދަނޑުވެލި ޞާޢަކާ ވަރަށް ތަފާތުވާނެ އެވެ. އެކަމަކު ދަނޑުވެލި ކިލޯއަކާއި ކަޑަ ކިލޯ އެއްގެ ބަރުދަން ވާނީ ހަމަ އެއްވަރެވެ. ބައެއް އިލްމުވެރިން ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ޞާޢަކީ 2040 ގްރާމެވެ. އަނެއް ބައެއް އިލްމުވެރިންގެ ގޮތުގައި ޞާޢަކީ 2176 ގްރާމެވެ. އަދި އެހެން އިލްމުވެރިން ވިދާޅުވަނީ އެއީ 2751 ގްރާމު ކަމަށެވެ. ސަޢޫދީ ޢަރަބިއްޔާގެ ފަތްވާ ކޮމިޓީން ނިންމަވާފައި ވަނީ ކިލޯ އިން ބަލާ ނަމަ އެއީ ގާތްގަނޑަކަށް 3 ކިލޯގެ ބަރުދަން ކަމުގައެވެ.

صدقة charity

ޞަދަޤާ: الله ގެ މަގުގައި ޘަވާބަށް އެދިގެން ކުރާ ހޭދަ ޚަރަދު

صفا مروة Safa Marwa

ޞަފާ މަރުވާ: މައްކާގައި ހުންނަ ދެ ފަރުބަދަފުޅުގެ ނަން. ޙައްޖާއި އުމްރާ ގައި ސަޢުޔު ކުރާއިރު ޙައްޖުވެރިންނާއި އުމްރާވެރިން ހިނގާނީ މި ދެ ފަރުބަދަ ދެމެދުގަ އެވެ.

صليب Cross

ޞަލީބު: ކާފިރުންގެ، ނަޞާރާއިންގެ މުޤައްދަސް ނިޝާން

الضاد

ضمير Mind, heart, Pronoun, conscience

ޟަމީރު: ބަދަލުނަން، އިންސާނާގެ ތެރޭގައި ފޮރުވިފައިވާ ހެޔޮނުބައި ވަކިކޮށްދޭ ބާރު، ނުވަތަ ރޫޙާނީ ހިތް

ضلالة Misguidance

ޟަލާލާ: މަގުފުރެދުން ނާސްތިކުގެ އަނދިރިކަން މަގު ގެއްލުން ނުވަތަ މަންޒިލް މަޤްޞަދަށް ފޯރުނުކޮށްދޭ މަގު

ضروري Necessary

ޟަރޫރީ: ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ

ضرورة necessity

ޟަރޫރަތް: ބޭނުން

ضحى Doha

ޟުޙާ: ހެނދުނުގެ ވަގުތު

الطاء

طاهر Immaculate, pure, clean

ޠާހިރު: ތާހިރު، ސާފު، އެއްވެސް ކުނޑިއެއް މިލައެއް ނެތް، ނަޖިހެއް ނެތް

طهور abulent, cleansing

ޠަހޫރު:

ހ. ޠާހިރު ކުރުމުގެ ބާރު ހުރި

ށ. ޠަހޫރު ފެން: އެހެން އެއްޗެއް ޠާހިރު ކުރުމުގެ ބާރު ހުރި ފެން

طواف Circling

ޠަވާފު:

ހ. ކަޢުބާ ވަށައިގެން ހަތް ބުރު ޖެހުން މިއީ ޙައްޖާއި ޢުމްރާގެ އަރުކާނެއް

ށ. އެއްޗެއްގެ ވަށައިގެން އެނބުރުން

طالب Student

ޠާލިބު: ދަރިވަރު، ޢިލްމު އުނގެނޭ މީހާ

طالبة student

ޠާލިބާ: ޠާލިބުގެ އަންހެނުން ޖިންސު، ދަރިވަރު އިލްމު އުނގެނޭ މީހާ

طاقية Skullcap

ޠާޤިޔާ: ތާކިހާ

طب medicine

ޠިއްބު: ބޭސް ވެރިކަން

طبي medical

ޠިއްބީ: ބޭސްވެރިކަމާ ގުޅޭ

طبيعة Nature

ޠަބީޢާ: މިޒާޖު

طهارة purity

ޠަހާރަތު: ސާފުކަމާއި ޠާހިރުކަން

طواف الافاضة Tawaf al-Ifaadah

ޖަވާބުދީ އިފާދާ: މިއީ ޖަވާބުއް ބީއާރާ ނުވަތަ ޖަވާބުދީ ބަސްތަކެއް ކިޔާ އަސްރް
ނަގަވެ. މިއީ ބަސްތަކީ ރުކުނުކަމެވެ. އެއީ ބާސްޓާރީން އިބަރާ އާއި މުބްތަދާ އަދި
ފަދަ ކެރާ ޖަވާބެވެ.

الظاء

ظلم Injustice

ޒުލްމު: އަނިޔާ

ظالم Unjust

ޒާލިމު: އަނިޔާވެރިޔާ

ظلام Darkness

ޒަލާމު: އަނދިރިކަން

العين

عافية health

ޢާފިޔާ: ޞިއްޙަތު ސަލާމަތުން ހުރުން

عريان Naked

ޢުރިޔާން: އޮރިޔާން ހުސްގަޔާ ހުރުން

عالم Scientist, scholar

ޢާލިމު: އިލްމުވެރިޔާ

عفو pardon

ޢަފްވު: ޢަފޫ ކުރުން. މަޢާފު ކުރުން

عمر Omar

ޢުމަރު: މީހެއްގެ ނަން

عمر Age

ޢުމުރު: މީހަކަށް ވީ ދުވަސް

عمل Action

ޢަމަލު: މަސައްކަތް

عمرة Umra

ޢުމްރާ: ޙައްޖާ އެއް ފަދަ އަޅުކަމެއް. ގުޅިގެން ޒިޔާރަތްކުރުން ޠަވާފުކުރުން،
ސަޢުޔުކުރުން ބޯ ބާލައި ނުވަތަ ކޮށައި ތަޤްސީރުކުރުން ވުން

عمارة Building

ޢިމާރާތް: ގެދޮރު ފަދަ ބިނާ ތަނެއް

عمراني Constructional

ޢުމްރާނީ: ޢިމާރަތް ކުރުމާ ބެހޭ

عمرانية Urbanization

ޢުމްރާނިއްޔާ: މަދަނީ ކުރިއެރުން

عقوبة Punishment

ޢުޤޫބާ: އަދަބު، ކުށާ ކުށެއްގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން ލިބޭ އަދަބު

عدل justice

ޢަދުލު: ވަކި ފަރާތަކަށް ނުޖެހުން ސީދާ ތެދަށް ހުރުން

عام Public

ޢާންމު: ޢާންމުން އެންމެންނަށް ހުރިހާ ކަންތައް، އެންމެން ދަންނަ ޚާއްޞަ ގެ
މީޑިއާ

عبارة phrase

ޢިބާރާތް: ޖުމްލައެއް ނުވަތަ ޖުމުލަތަކެއް

عبرة lesson

ޢިބްރަތް: ހިނގައިދިޔަ ކާރިސާއަކުން ލިބޭ ފިލާވަޅު، ނުވަތަ ދަރުސެއް ކަމެއް

عيد Eid, Feast

ޢީދު: ތަކުބީރުކިޔުން އަންނަ ދުވަސް، އުފާފާޅުކުރުން އުފާ ފާޅުކުރާ މުނާސަބާ

عدو Enemy

ޢަދުއްވު: ދެކޮޅުވެރިޔާ ޢަދާވާތްތެރިޔާ ދުޝްމަނު

enmity عداوة

ޢަދާވަތް: ޢަދާވަތްތެރިކަން ދެކޮޅުވެރިކަން ދުޝްމަނުކަން

justice عدالة

ޢަދާލަތު: އިންސާފު، އިންސާފުގެ މަޖިލިސް، ކޯޓު

Dignity عزة

ޢިއްޒަތު: މަތިވެރިކަން ގަދަރުކަން

Era عهد

ޢަހްދު: ވަޢުދު، އެއްބަސްވުން

worship عبادة

ޢިބާދަތު: އަޅުކަން

Number عدد

ޢަދަދު: ގުނާލެވޭ މިންވަރު، ގުނަ

علوم Sciences

ޢުލޫމު: ޢިލްމުގެ ޖަމްޢު

عدم Non, non-existence

ޢަދަމު: ނެތުން

عاجز helpless

ޢާޖިޒު: ނިކަމެތި، ނުކުޅެދޭ، ބަލި

عرش throne

ޢަރުޝު: ޢަރުޝި، ރަސްގެފާނުގެ ރަސްކަމުގެ ގޮނޑި، الله ތަޢާލާގެ ޢަރުޝި

علم Science

ޢިލްމު: އެނގުން، ދެނުން، ދަންނަ އަދި އެނގޭ ތަކެއްޗާއި ކަންތައް

عشاء Isha; time of early night prayer

ޢިޝާ: ޢިޝާ ނަމާދު، ޢިޝާ ނަމާދު ވަގުތު

عصر Era, age, time

ޢަޞްރު: ޢަޞްރު ޒަމާނު، ޢަޞްރު ޒަމާނު ވަގުތު، ޒަމާން

عيد الفطر Eid al-Fitr

ޢީދުލް ފިޠްރި: ފިޠުރު ޢީދު

عيد الأضحى Eid al-Adha

ޢީދުލް އަޟްޙާ: އަޟްޙާ ޢީދު

عاشوراء Ashura

ޢާޝޫރާ: މުޙައްރަމް މަހުގެ 10 ވަނަ ދުވަސް، ފިރުޢައުނުގެ ނުބައިކަމުން މޫސާގެފާނު
ސަލާމަތްވި ދުވަސް، ޙުސައިނުގެފާނު ކަރުބަލާގެ ހަނގުރާމައި ގައި ޝަހީދުވި ދުވަސް،
މި ދުވަހު ރޯދަ ހިފުމަކީ ސުންނަތެކެވެ.

عورة Rougher, genitals

ޢައުރަ: ނިވާކަން ބޭނުން ފަރާތެއް ބޭނުން

عاد Ad

ޢާދު: ހޫދު ޢަލައިހިއްސަލާމްގެ ޤައުމުގެ މީހުން މި މީހުންނަކީ ސަލާމް ޝިރުކު ޢާދު
ޢަލައިހިއްސަލާމްގެ ފަރު އުޅުނު ބައެކެވެ. މި ބައިމީހުން الله ގެ ރަސޫލާ ޢަރު

ނިޢުމަތްތަކީވެސް ﷲ އަށް އުޅުއްވުމުގެ ސަވަބުން އަޖުރު އަދިސް ހަމަލުވުގެން ދިއައި
އެވެ.

عادة Habit

ޢާދަ: އާދަޔަވެގެން ކުރާ ކަންތައް

عرفات Arafat

ޢަރަފާތް: ހައްޖު މަހުގެ 9 ވަނަ ދުވަސް، އެ ދުވަހު ހައްޖުވެރިން ތިބޭ ތަން ހައްޖު
ދުވަސް

عصبية Party spirit

ޢަޞަބިއްޔަތު: ތިމާގެ އަމިއްލަ މީހުންގެ ފަރިއަށް ޖެހުން ތިމާ ތާއީދުކުރާ ފަރާތެއްގެ
ފަރާތެއް ކުށެއް ކުރިއަސް އެއީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުދެކުން

الغين

غيب The unseen

ޣައިބު: ނުފެންނަ ނޭނގޭ، ފަރުދާވެފައިވާ ކަންތަކާއި ތަކެތި

غائب Absent

ޣާއިބު: ޙާޟިރުނުވާ، ދިދިރާކު، ތަނަކަށް ނައުން ނުވަތަ ގައިމުން ނުފެނުން

غيبة Backbiting

ޣީބަ: ޝަރީޢަތުން މީހުން ނަމު ތާސަވައި އެ މީހުން ނުރުހޭނެ ފަދަ ވާހަކަ ދެއްކުން

غافل Oblivious

ޣާފިލު: ހޭވިރިކަން ނެތިފަ، ހަމަހޭގައި ތިއްބަސް ވާނުވާ ނޭނގުން ނުވަތަ ފަރުވާ
ކުޑަކަމުން ކުރަންވާ ކަންތައް ނުކޮށް ތިބުން، ކަންކަމާ އަލައިނުލައި ތިބުން

غفلة Negligence

ޣަފްލަތު: ޣާފިލުކަމުގެ ސިފަ، ޣާފިލުކަން ކަންކަމަށް ފަރުވާ ކުޑަކުރުން

غيب ގެ علم   Knowledge of the unseen

ޣައިބުގެ ޢިލްމު: الله ތަޢާލާ އެންގެވުމުން މެނުވީ އެއްވެސް މަޚްލޫޤަކަށް ނޭނގޭ ކަންތައް

غنيمة   Advantage, benefit, gain, profit

ޣަނީމާ:

ހ. ފައިދާ ، ފައިދާ ނެގުން އާއި ބާރަވެއްގައި ކަމަކުން ނަގާ ފައިދާ

ށ. ހަނގުރާމައިން ބަލިވެގެން ދާމީހުން ދޫކޮށްފައިދާ މުދާ

غلام   Child, slave

ޣުލާމު: ކުދި، ފިރިހެން ކުއްޖާ، ހަނގުރާމަތައްގައި އަސީރުންގެ ގޮތުގައި ގެންދާ މީހުން

غرق   To sink

ޣަރަގު: ގެނބުން ފެތުން ފުންމައިގެން ދިއުން

غيرة   Overwhelming jealousy

ޣީރަތް: ތިމާގެ އިއްޒަތާއި އަބުރު ނުވަތަ ގަބޫލުކުރާ އަޤީދާ ނުވަތަ ތިމާގެ ގާތުގައި ތަދަރުދުރި ފަރާތަކަށް އަނިޔާ ބަދަލުހޯދާ ދިފާޢު ކުރުމަށް ތިމާގެ ހިތުގައި އުފެދޭ ފޯރި އާއި ޖޯޝް

غير محصن Unmarried

ޣައިރު މުޙްޞަން: ޝަރުޢީ ޙަލާލު ކައިވެންޏެއް ގައި ޖިމާޢު ވެފައިނުވާ މީހާ

الفاء

فهم Understanding

ފަހުމު: ދޭހަވުން ވިސްނުން އެނގުން

فتح open

ފަތުހު: ފަތަހަ، ކާމިޔާބު ވުން

فضل Favour

ފަޟްލު: ދީލަތިކަން

فاسد corrupt

ފާސިދު: ފަސާދަވެރިޔާ ފާސިދުވުން

فسخ Annulment

ފަސްހު: ބާޠިލު ކުރުން

فاسق Immoral

ފާސިޤު: ބަދުއަޚްލާޤީ ޢަމަލުތަކެއް ހިންގާ މީހާ

فرض impose

ފަރުޟު: ދީނީ ގޮތުން ކޮންމެހެން ކުރަން ޖެހޭ ކަންތައް، ވާޖިބު ކަންތައް.

فرد An individual

ފަރުދު: އެކަކު، މީހެއް

فرِج Vulva

ފަރުޖު: އަންހެނުން ޖިންސުގެ މަޚްލޫޤުންގެ ޖިންސީ ގުނަވަން

فن art

ފަންނު: ހުނަރު

فني Technical

ފަންނީ: ފަންނުވެރި، ހުނަރުވެރި ފަންނުގެ، ހުނަރުގެ، ފަންނާއި ހުނަރާ ގުޅޭ

فساد corruption

ފަސާދު: ފަސާދަ، ނުރަނގަޅު ހުރިހައި ކަމެއް، ފިތުނަ އުފެދޭ ކަންތައް

فاحش obscene

ފާޙިޝް: ހުތުރުކަން ބޮޑު ކަންތައް، ޒިނާ އަދި ދީނުގައި ބަޔާން ހުރަސްއަޅާފައިވާ

ބަދު އަޚްލާޤީ ކަންތައް

فقير poor

ފަޤީރު: ޙާޖަތްތަކެއް ފުއްދޭވަރުގެ ތަނަވަސްކަން ނެތް މީހާ، އެއްވެސް މުދަލެއް ނެތް

މީހާ، އެއްވެސް ކަމަކަށް ބޭނުންތެރިވެފައިވާ މީހާ

فتنة Affliction, trial, temptation

ފިތުނަ: ޝަރުތާ ކަންކަން ޝަހުވަތުގެ ހުރުމާ ތަޖުރިބާއި މަކުރު އުފެދުން އަޒްގާތީ

އަދި ސުލޫކީ މުޢާމަލާތުގައި ޝަރުތާ ސިފައެއް އަސަރުކުރުން ދީން ހުއްޓަ ނުކުރާ

ކަންތައްތައް ފިތުނަ ޗާރިފުކަން ވެރިވުން

فجر dawn

ފަޖުރު: ފަތިސް

فاجر Adulterer, fornicator

ފާޖިރު: ބަދު އަޚްލާޤީ އަމަލު ހިންގާ މީހާ

فائت Missed

ފާއިތު: ވޯއިވުން ވަގުތު ހަމަވުން ވަގުތު މާޒީވުން

فناء Destruction, total loss

ފަނާ: ހަލާކުވުން ނެތިވުން މަރުވުން

فضاء Space

ފަޟާ: ފަޟާ، އުސްމަން

فائدة benefit

ފާއިދާ: ފައިދާ، ލާބަ

فلك orbit

ފަލަކު: ތަރިއެއް ނުވަތަ ތަރިތަކެއް ޖައްވުގައި އަނބުރާ ބުރުޖެހޭ، ދާއިރާ މަދާރު

فلكي astronomical

ފަލަކީ: ފަލަކާ ބެހޭ، މިސާލަކަށް ފަލަކީ އިލްމު

فداء Fida, ransom

ފިދާ:

ހ. ފިދާ އަކީ ހަނގުރާމައިގައި ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ އަސީރަކު މިނިވަން ކުރަން ދޭ އަގެވެ.

ށ. ފިދާވުން އެއީ ކޮންމެވެސް ބޭނުމަކަށް ޓަކައި ޖާނު ޤުރުބާންކުރުމެވެ.

فراسة Physiognomy, Discernment,

foresight and wisdom in planning

ފިރާސަތު: ދުރު ވިސްނުން ނުވަތަ މީހުންގެ މާއްދީ ހަރަކާތުގެ ސިފަތަކަށް ބަލައި އެ މީހުންގެ ކިބައި ގައި ހުރިހާ އަޚްލާޤީ ސިފަތަކެއް ދެނެގަތުން

فرسخ Leagues

ފަރްސަޚު: 3 ¼ މޭލުގެ ރާސްތާ

فطرة Primitiveness

ފިޠްރަތު: އުފެދިފައިވާ ގޮތް، ތަބީޢަތު، ހަމަބުއްދި، ހެޔޮ ވިސްނުން

القاف

قابلية — Susceptibility

ޤާބިލިއްޔަތު: ޤާބިލުކަން ކުޅަދާނަކަން

قضاء — Making up for missed Prayer etc.

ޤަޟާ:

1. ފަރުޟު ޢިބާދަތްތަކެއް ފަހަރު ކަމެއް ކުރުން މިސާލަކަށް ގެއްލިފައިވާ ނަމާދު ހިފުން
2. ނިޔާ

قيامة — Resurrection

ޤިޔާމަތް: މަރުވުމަށް ފަހު އަލުން ދިރިގެން ތެދުވުން

قصد — Purpose

ޤަޞްދު:

1. ކަމެއް ކުރުމުގެ ބޭނުން
2. ގަސްދު، ކަމެއްގައި ގެންގުޅުން ނިޔަތް

قميص Shirt

ޤަމީޞް: ގަމީސް

قطران Asphalt, tar

ޤަޠިރާން: ކަޅުރާން ކޮލްޓާރު ފަދަ ކަޅު ހުތަލިގެ ތިރިކާކާ އެއްޗެއް

قصاص punishment

ޤިޞާޞް: ބަދަލު ހިފުން މިސާލަކަށް މަރަށް މަރު ހިފުން

قرار Decision

ޤަރާރު: ނިންމުން

قوم people

ޤައުމު: އެއް ވެރިކަމެއްގެ ހިޔާވަހިކަމުގައި އުޅޭ މީހުންގެ ޖަމާޢަތެއް

قبول Acceptance

ޤަބޫލު: ރުހުން އެއްބަސްވުން

قبلة Direction

ޤިބުލަ: ކުރިމަތިލާ ފަރާތް، މުސްލިމުން ނަމާދުގައި ކުރިމަތިލާނީ ކަޢުބާ އަށް ކަމުގައި ވާތީ ކަޢުބާ އަށް ޤިބުލައޭ ކިޔަ އެވެ.

قدرة capacity

ޤުދުރަތް: ކުޅަދާނަކަން މި ބަސް ދިވެހިން ބޭނުން ކުރަނީ الله އަށް ނިސްބަތްކޮށްގެން ކަމަށް ވާތީ ބޭނުންކުރަނީ "الله ގެ ޤުދުރަތް ތެރިކަން" މި ގޮތަށެވެ. އެއީ الله ގެ ކުޅަދުންތެރިކަމެވެ.

قدرتي Natural

ޤުދުރަތީ: ޤުދުރަތްތެރިކަމާ ގުޅޭ، މަޚްލޫޤުންގެ ބާރަކާ ނުލައި ދުނިޔޭގައި ހިނގާ ކަންތައްތަކީ ޤުދުރަތީ ކަންތައްތަކެވެ. މިސާލަކަށް ތަރިތަކާއި އިރު އަރައި އޮއްސުން ވާރޭ ވެހުން ގަސް ހެދުން

قدر Amount

ޤަދަރު: މިންވަރު، މަތިވެރިކަން އިޙްތިރާމު މިސާލަކަށް ޤަދަރު ކުރުން

قديم Old

ޤަދީމު: މުސްކުޅި، ދުވަސްވީ، އޮއްވާ

قديمي Old, ancient

ޤަދީމީ: އޮވާލާ ޒަމާނުގެ، ކުރީގެ

قانون Rule

ޤާނޫނު: އުޞޫލު، އަސާސީގެ ގޮތުގައި އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ޤަވާޢިދު

قبر Graveyard

ޤަބުރު: ކަށްވަޅު، ޤަބުރު އެއީ މައްޔިތާ ވަޅުލާފައި އޮންނަ ކަށްވަޅެވެ. ދިވެހިން މައްޔިތާ އަށް ގަބުރާ ކިޔަ އެވެ.

قرنفل Clove

ޤަރަންފުލު: ކަރަންފޫ

قواعد Grammar

ޤަވާޢިދު: މިއީ ޤާއިދާގެ ޖަމްޢެވެ. ނަޙަވީސް ދިވެހި ބަހުގައި މި ބަސް ބޭނުންކުރަމުން އައިސްފައި ވަނީ މުޖުތަމަޢުގައެވެ. ދިވެހި ބަހުގައި އޭގެ ޖަމްޢީ ޤަވާޢިދު ތަކެވެ.

قضية lawsuit

ޤަޟިއްޔާ: ދަޢުވާ، މައްސަލަ

قانوني Legal

ޤާނޫނީ: ޤާނޫނާ ބެހޭ، ޤާނޫނާ އެއްގޮތް

قافلة Carawan

ޤާފިލާ: އެއްގަމާއި ވަޔާއި ކަނޑުގައި އެކީގައި ދަތުރުކުރަމުން ދާ ދަތުރުވެރިންގެ
ޖަމާޢަތެއް

قافية Rhyme

Sameness of sound between words or syllables

ޤާފިޔާ: ކާފިޔާ، ލަފުޒުގެ ނިޔާ އަކުރާއި ފިލި އެއްގޮތް ވުން ލަފުޒުގެ ޒުވާވަތަކެއް، ލަފުޒުގެ
ބައިތަކެއް

قبيلة Tribe

ޤަބީލާ: އެއް ހުސްދާނައްގެ މީހުން އެއް ވިސްނުމެއް ގެންގުޅޭ އެއް އަޞްލުތައްގެ
މީހުންގެ ބޮޑު ޖަމާޢަތް

قدح Cup, goblet, tumbler

ޤަދަހަ: ގަދަހަ، ފެންބޯ ތަށި ފެން ނުވަތަ ދިޔާ ތަކެތި އަޅާ ކަންވާރެއް.

قاري Reader

ޤާރީ: ރިޔާޟަތް ތަޖުވީދު މަގުން ކިޔުމި ޤުރުއާން ކިޔަވާ މީހާ، ކިޔަވާ މީހާ

قربان offering

ޤުރުބާން: ޤުރުބާން ޢީދާ، الله އާ ކުރުބަވުމަށް ބަކަރި ކަތިލައި ހަދިޔާ ކުރާ ޖަނަވާރު

قياس Measure

ޤިޔާސް: އެއް ކަމެއް އެ ފަދަ އެހެން ކަމެއްގެ މައްޗަށް އަޅާކިޔައި ގޮތެއް ނިންމުން މިން

قرعة Lot

ޤުރުޢަތު: ގުރުއަތު، ކަމަކަށް މީހަކު ޚާއްޞަކުރަން އިއްތިފާޤުން ދިމާވާނީ ކާކާތޯ ބަލުމަށް ކަރުދާސްކޮޅެއް މުށުތެރެއަށް ނުވަތަ ފޮށިބަކަށް ލައި އެ ކަރުދާސްކޮޅަކަށް ނަގަލައި ހިޔުމިސާލަކަށް އެއިން އެކިތޯކޮޅެއް ނަގުން

قرن a century

ޤަރުނު: ސަތޭކަ އަހަރު، ސަތްތަ އަހަރު

قاضي Judge

ޤާޟީ: ޝަރީޢަތުން ނިޔާ ކަނޑައަޅާ މީހާ

قلعة castle

ޤަލްޢާ: ކިއްލާ

قرن المنازل Qarn al-Manazil

ޤަރުނުލް މަނާޒިލް: ޙައްޖަށް ދާއިރު ނަޖްދުގެ އަހުލުވެރިންނާއި އެ ދިމާލުން މައްކާ އަށް ދަތުރުކުރާ މީހުންގެ މަކާނީ މީޤާތު (އިޙްރާމް ބަނދާ ތަން)

قيراط Carat

ޤީރާޠު: 0.2004 ގްރާމު ރަންގެ މިންވަރު 0.234 ގްރާމު ރިހިގެ މިންވަރު
އަގުބޮޑު ޖަވާހިރާއި ރަނާއި ރިހިގެ ޚާލިޞްކަން ބަލާ މިންގަނޑު

ބިމުގައި މިންކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ މިންގަނޑެއް މިސާލަކަށް ޤީރާޠީ ފައްދާނުގެ 24 ބައިކުޅަ އެއް ބައެވެ. އެއީ 175 އަކަމީޓަރެވެ. (ފައްދާނަކީ 4200.83 އަކަމީޓަރެވެ.)

قيام Standing

ޤިޔާމު: ކޮޅަށް ހުރުން ނަމާދުގައި ކޮޅަށް ހުރުން

قباء Quba

މަދީނާގެ ރަށްބަނދުގައި ހުންނަ މިސްކިތެއް، އެ މިސްކިތް ހުންނަ ރަށް

قنوت Humility, obedience, the qunut, supplication

ޤުނޫތު: ދުޢާ ކިޔަމަންތެރިކަން ވިތުރީގެ ފަހު ރަކްޢަތުގައި ކިޔާ ދުޢާ

قريش Quraish

ޤުރައިޝު: އިސްލާމް ދީން އައުމުގެ ކުރިން ފެށިގެން އަރަބީންގެ ތެރޭގައި އޮތް އެންމެ ނުފޫޒު ގަދަ ޤަބީލާ

الكاف

كعبة Kaba

ކަޢުބާ: މަސްޖިދުލް ޙަރާމް ނުވަތަ މައްކާގެ ޙަރަމްޝަރީފުގައި ހުންނަ الله ގެ ގެކޮޅު، މުސްލިމުންގެ ޤިބުލަ

كلمة a word

ކަލިމަ: ބަސް، ލަފުޒު. މީހުންގެ އަނގައިން ބޭރުވާ ލަފްޒަކުން މާނައެއް ދޭހަވާ ނަމަ ޢަރަބި ބަހުގައި އެއަށް ކަލިމާއޭ ކިޔަ އެވެ. ނޫން ނަމަ އެއަށް ކިޔާނީ މުހުމަލް އެވެ.

كافور Camphor

ކާފޫރު: ވަރަށް އަރައިގެންދާ ދިޔަ ވަހެއް ހުންނަ ތެލެއް، ކާފޫރު ގަހުން ނަގާ ތެލުން އުފައްދާ މާއްދާއެއް

كسر Fraction

ކަސްރު: ބައިކުޅަބައި

كاتب clerk

ކާތިބު: ލިޔާ މީހާ

كافر Infidel, disbeliever

ކާފިރު: އިސްލާމް ދީން ގަބޫލުނުކުރާ މީހާ، އިސްލާމް ދީނަށް އިންކާރުކުރާ މީހާ

كشف reveal

ކަޝްފު: ހާމަވުން

كرامة dignity

ކަރާމަތް: މާތްކަން މަތިވެރިކަން

كلام talk

ކަލާމް: ފުރިހަމަ މާނައެއް ދޭހަވާ ޖުމުލަ، މީހުން ދައްކާ ވާހަކަ.

كرسي a chair

ކުރުސިއްޔު: ކުރުސީ މި ބަހުގެ އެއް މާނަ އަކީ އާއްމުކޮށް ކުރުސީ އެވެ. އަނެއް
މާނަ އަކީ އަސްމަވާތުތަކާއި ޒަމީނު އެވެ. އަދި އަނެއް މާނަ އަކީ الله ތަޢާލާގެ ކުރުސީ

އެވެ. ބަހުގެ މާނަ އަށް ބަލާ އިރު ކުރުސީ އަކީ ރަސްގެފާނު ރަސްކަމުގެ ތަޚުތު ގައި އިންނަވާ އިރު ފައިންބޫޅު ބޭއްސަވާ ތަށްޓެވެ.

كفر Disbelief

ކުފުރު: ކާފިރުކަން އިސްލާމް ދީން ގަބޫލު ނުކުރުން

كنية nickname

ކުންޔާ: ވަނަން ޢަރަބީންގެ ތެރޭގައި މީހުންގެ އަސްލު ނަން ހާމަނުކޮށް އާއާގެ ދަރިއެއްގެ ނަމަށް ނިސްބަތްކޮށް އެ ދަރިފުޅުގެ ބައްޕަ ނުވަތަ މަންމަ މީހާން ކިޔައި އުޅޭ އެވެ. މިސާލަކަށް އައިމަން ކިޔާ ދަރިއެއްގެ މަންމަ ގެ ކުންޔާ އަކަށް އުންމު އައިމަން ކިޔައިފާނެ އެވެ. މާނަ އަކީ އައިމަންގެ މަންމަ އެވެ.

اللام

لياقة Fitness

ލިޔާޤަތު: ކަމަކަށް އެކަށީގެން ވުން، ކަކަށް ޤާބިލުވުން

لحد grave

ލަޙްދު: ކަށްވަޅު، ލަޙްދު ވަޅަކީ ކަށްވަޅުގެ ޤިބްލަވާތީ ފަރާތު ފާރުކައިރިން ކޮށާލަ
ހުންނަ ވަޅެވެ. މީގެ އަނެއް ވައްތަރަކީ شِقّ އެވެ. އެއީ ކަށްވަޅުގެ މެދުން ވަޅެއް
ކޮށުމެވެ.

لفظ A word, expression

ލަފްޒު: ބަސް، އަސަރެއިން ބުނާ ކޮންމެ ބަހެއް

لعنة a curse

ލަޢުނަތު: ބަދު ދުޢާ ކުރާ

لباس Wear, garment

ލިބާސް: ލިބާސް، ފޭރާން

لائق Decent

ލާއިޤު: ހަމުދާ

لا مركزي Decentralized

ލާމަރުކަޒީ: މުއައްސަސާތައް ހިންގުމުގެ ފުރިހަމަ ބާރު އެ ތަންތަނަށް ދިނުން

މަރުކަޒީ ގޮތުން އޮންނަ ކަންތައްތަކުން ދުރުކޮށްލުން

لا ثاني Rare

ލާޘާނީ: އެ ފަދަ ދެވަނައެއް ނުވާ

لا ديني Irreligious

ލާދީނީ: ދީނާޚިލާފު، ދީން ގަބޫލުނުކުރާ، ދީނާ ދުރު، ކަލާނގެ ވުޖޫދާ ކަމަށް

ގަބޫލުނުކުރާ، މި ފަދަ މީހުންނަށް އާލިޔެއްކަން އިލާހީކަން ކުރާ މީހުން

ނުހުންނަކަން ބުނެވޭ އެވެ.

لا إله الا الله There is God but Allah

الله ފިޔަވައި ޙައްޤުގޮތުން އަޅުކަމް ލިބޭ އިލާހަކު ނުވާ އެވެ.

لبيك Labbaika, at your service

ލައްބައިކަ: ޙާޟިރުވީ ހުރީމެވެ. އާދޭހެވެ. ލައްބަ އެވެ.

لعان Oath of condemnation

ލިޢާން: ލިޢާނަކީ ފިރިމަކު އޭނާގެ އަނބިމީހާ ޒިނާ ކުރި ކަމަށް ބުނެ ކުރާ ދަޢުވާގައި ދައުލަތުން ހެއްކެއް ނެތި ބާރުލުގައި ކުރާ ހުވައެވެ. އަދި އެ ފަދަ ބާރުލުމެއްގައި އޭނާގެ އަނބިމީހާ އަށް ވެސް އޭނާ އެ ތުހުމަތުން ބަރީއަ ވެވޭނެކަން އެންގުމަށް ހުވާ ކުރެވޭނެ އެވެ. މި ދެފަރާތުން ކުރާ ހުވައަކީ ވެސް ލިޢާނެވެ. މި ހުވައަށް މި ނަން ދީފައި ވަނީ 5 ފަހަރު ހުވާ ކުރާ އިރު އެންމެ ފަހު ފަހަރު ހުވާ ކުރާ އިރު އޭނާ އެ ކުރި ހުވައަކީ ދޮގު ހުވައެއް ކަމުގައި ވާ ނަމަ އޭނާގެ މައްޗަށް الله ގެ ލަޢުނަތް ލިބި ކަމަށް ބުނެ ބުނުމާ ގުޅިގެންނެވެ.

لواط Sodomy

ލިވާޠު: ލޫޠުގެޤައުމުގެ މީހުން އަމަލު ކުރައްވި ފާޙިޝް ޢަމަލު، ޝަހުވަތުގެ ގޮތުން ފިރިހެނުން ބޭނުން ކުރުން

الميم

مسلم Muslim

މުސްލިމު: އިސްލާމް ދީން ގަބޫލުކޮށްގެން ހުރި މީހާ

مصيبة calamity

މުޞީބަތް: ދިމާވާ ދެރަ ކަންތައް، ޢެރޯ ބަލި، އަންނަ ޖޫޔާން

مكر cunning

މަކްރު: މަކަރު، އޮޅުވައިލުން

موضوع Theme

މައުޟޫޢު:

ހ. ލިޔުމެއްގެ ސުރުހަ ދައްކާ ވާހަކައެއްގެ މައިގަނޑު ނަން

ށ. މައުޟޫޢު ބަދިސް: ޢިލްމު އަމިއްލަގައެކޭ ހަދާފައި ހުންނަ ބަދިސް

مضمون Assay

މަޟްމޫން: ވަކި ސުރުހީއެއްގެ ދަށުން ލިޔާ ލިޔުން އެކަށް މައިގަނޑު ނަގައިގެ ދަށުން ލިޔެވިފައި ހުންނަ ލިޔުން

معجزة Miracle

މުޢުޖިޒާ: އާދަޔާ ޚިލާފު ކަންތައް، الله ތަޢާލާ އަނބިޔާއުންގެ ރަސޫލުން ގެ ތެދުކަން
މީސްތަކުންނަށް އަންގަވަން އެ ބޭބޭކަލުން ފަރާތުން ހާސަ ކުރެއްވި އާދަ
ފޫހައްޓާކުރިވަރިވި ކަންތައް

محدث Muhaddith

މުޙައްދިޘް: ޙަދީޘް އިލްމުވެރިޔާ

ميثاق Pact

މީޘާޤު: އެއްބަސްވުން

مراد aim

މުރާދު: ބޭނުން

معاملة Dealings; treatment

މުޢާމަލާ: މަދުވެގެން ދެމީހުންގެ ދެމެދުގައި ހިނގާ ކަންތައް، ކައިވެންޏާއި ވަރި
ވިޔަފާރި ހަސްދާރަ، އަކަށް އަނބަކަށް ގޮތު ކަންކުރާ ގޮތް، ހިމާ ހިތުން

مناسبة occasion

މުނާސަބާ: ކަމަކާ ގުޅިގެން ކަމަކަށް ނިސްބަތްވާކަން ކަމެއް ނުވަތަ ދުވަހެއް ފާހަގަ ކުރުމަށް ބާއްވާ ހަރަކާތް

مشرك Polytheist

މުޝްރިކު: الله ތަޢާލާއާ އެހެން ފަރާތެއް ބައިވެރިކުރާ މީހާ

مشورة advice

މަޝްވަރާ: ލަފާ

مكلف Charged

މުކައްލަފު: ތަކްލީފު ލިބިގެންވާ މީހާ. ތަކްލީފު ލިބުމަކީ މީހަކު ބާލިގުވެ، ބުއްދި ސަލާމަތުން ހުރުމާ އެކު އެ މީހަކާ ހަވާލަށް އިސްލާމް ދީން ފާރުމުގެ. މި ފަދަ ކަންތައް މީހަކީ މުކައްލަފެކެވެ.

مفسر Interpreter

މުފައްސިރު: ކީރިތި ޤުރްއާން ޝަރަހަ ކުރައްވާ މީހާ، ޤުރްއާނުގެ އާޔަތްތަކުގެ މާނަ އާއި މަޤްޞަދު އަދި އިސްތިންބާޠު ކުރެވޭ ޙުކުމްތައް ކީރިތި ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم ގެ އަރިހުން ވާރިދުވެފައިވާ ގޮތަށް ކިޔައިދޭ މީހާ

مكارم Makarim

މަކާރިމު: މާތްކަން ރަނގަޅު ސިފަތައް

ملك king

މަލިކު: ރަސްގެފާނު

ملائكة Angels

މަލާއިކާ: □لَكٌ ގެ ޖަމްޢު. މަލާއިކާ އަކީ އިންސާނުންނަށް ވުރެ ކުރިން الله ތަޢާލާ ނޫރުން ހައްދަވާފައިވާ ބައެއް. ދިވެހި ބަހުގައި މި ބަހުގެ މުފްރަދު ޖަމްޢުގެ ގޮތުގައި ބޭނުން ކުރެ އެވެ. އަދި ހަމަ އެ ބަސް ޖަމްޢުގެ ގޮތުގައި ވެސް ބޭނުން ކުރެ އެވެ. މިސާލަކަށް:-

މުފްރަދު: މަލާއިކަތެއް

ޖަމްޢު: މަލާއިކަތުން

ميدان Field

މައިދާން: ހުސްބިން ދަނޑު

محكمة Court

މަޙްކަމާ: ޝަރްޢީ ކޯޓު

مصلحة interest

މަޞްލަޙަތު: ފައިދާހުރި ގޮތް، ގެއްލުން ނެތް ރަނގަޅު ގޮތް

مسكين poor fellow

މިސްކީން: ނިކަމެތި މީހާ، ޙާޖަތްތެރިކަން ފުއްދާ ވަރަށް ތަނަވަސްކަން ނެތް މީހާ

مظلوم oppressed

މަޡްލޫމު: އަނިޔާ ލިބިގެންވާ މީހާ

محشر gathering

މަޙްޝަރު: ޤިޔާމަތް ދުވަހުގެ ނަމެއް. މީސްތަކުން އެއްތަން ކުރެއްވުން އެންމެން
އެއްތަން ކުރާ ދުވަސް

مقبرة Cemetery

މަޤްބަރާ: މައްޔިތުން ވަޅުލާފައި ހުންނަތަން. ޤަބުރުސްތާނު، ކަށްބިން

مؤمن Believer

މުއުމިން: އީމާން ވެގެން ހުރި މީހާ، الله ތަޢާލާ އަށް އީމާންވެގެން ހުރި މީހާ، الله ތަޢާލާ ފިޔަވައި އެހެން އިލާހަކު ނުވާ ކަމަށާއި މުޙައްމަދުގެފާނީ اللهގެ ރަސޫލާ އަދި އެ ކަލާނގެ އަޅާ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރާ މީހާ

منع block

މަނަޢު: ކަމެއް ހުއްޓުވުން ކަމެއް ކުރިއަށްދިޔުން ކަމަކަށް ހުރަސް އެޅުން ކަމެއް ނުކުރަން އަމުރު ކުރުން

مزار shrine

މަޒާރު: ޒިޔާރަތް، މަރުވެފައިވާ ފީރުންގެ މަޤްބަރާގައި ކޮށްފައި ހުންނަ އިމާރާތް. މިއީ އިސްލާމް ދީނުގައި މަނާ ކަމެކެވެ.

مدني civilian

މަދަނީ:

ހ. އާންމު ރައްޔިތުންނާ ބެހޭ ކަންތައް، ސަރުކާރީ ކަންތައް ފިޔަވައި އާންމު ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި އުޖޫރާ މަސައްކަތްތަކެއް

ށ. ތަރައްޤީ އާއި ތަހުޒީބާ ގުޅޭ ކަންތައް

مقصد Destination, purpose, aim

މަޤްޞިދު: މަޤްޞަދު އެދޭ ގޮތް، ބޭނުންވާ ކަންތައް

مكتب Desk, office

މަކްތަބު: ކިޔަވައިދޭ ތަން (ދިވެހި ބަހުގައި ބޭނުންކުރާ ގޮތުގެ.)

مدرسة School

މަދްރަސާ: ކިޔަވައިދޭ ތަން

مستشار Adviser

މުސްތަޝާރު: ލަފާދޭ މީހާ

مشير Marshal

މުޝީރު: ލަފާދޭ މީހާ

معني meaning of

މަޢުނާ: މާނަ

منظر Scenery

މަންޒަރު: އެއްޗެއް ނުވަތަ ތަނެއް ބޭރުން ފެންނަ ގޮތް، އެއްޗެއް ތާވަލެއް ފެންނަ ގޮތް

ماهر Expert

މާހިރު: ކަމަކަށް ހުވަދާނަ މީހާ

مركز centre

މަރުކަޒު: ވަކި ކަމެއް ނުވަތަ ކަންތައްތަކެއް ކުރާ އޮފީސް، ސެންޓަރު

ميت dead

މައްޔިތު: މަރުވެފައިވާ މީހާ

مدرس Teacher

މުދައްރިސް: ކިޔަވައިދޭ މީހާ، އެދުރު

مرحلة Stage

މަރުޙަލާ: ކަމެއްގެ ބައެއް، މިސާލަކަށް އިބްތިދާއީ މަރުޙަލާ

محرر editor

މުޙައްރިރު: ނޫހެއް ނުވަތަ މަޖައްލާއެއްގެ ލިޔުންތައް ބަލައި ޗާޕުކުރާ މީހާ،
އެޑިޓަރު

مرحبا Hello , welcome

މަރްޙަބާ: ކަމަކަށް ނުވަތަ މީހަކަށް ތިބާގެ ފުރުން އެއްބާރުލުމާއި ފަހަކަށް ހުރިކަން
އެންގުން

مادي material

މާއްދީ: ރޫޙާނީ ގެ އިދިކޮޅު، މައްދާއާ ގުޅޭ، ފައިސާ އާއި ދުނިޔަވީ ތާބައާ ގުޅޭ

مادة Matter

މާއްދާ:

ހ. ރޫޙުގެ އިދިކޮޅު، ފެންނަ އަތުން ހިފޭ ތަކެތި
ށ. އިސްތިޢުމާލުވެއި ހިތަވާ މާއްދާ
ނ. ޤާނޫނު ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގެ މާއްދާއެއް

ماضي past

މާޟީ: ފާއިތު ދިޔަ ޒަމާން

مستقبل future

މުސްތަޤްބަލު: އަންނަން އޮތް ޒަމާން

معرفة knowledge

މައުރިފާ: އެނގުން

مسرح Stage

މަސްރަހު:

ހ. ޑުރާމާ ކުޅޭ ތަން ތިއޭޓަރު

ށ. ވަކި ދާއިރާއެއްގެ ކަންތައް ހުރި ގޮތަށް ނިސްބަތްކޮށް ބުނާ ބުނުން.
މިސާލަކަށް މިއަދު ދުނިޔޭގެ ސިޔާސީ މަސްރަހު އޮތީ ވަރަށް ބަނަކޮށްނެވެ.

مجاهد Mujahid, struggler

މުޖާހިދު: ގަދައަޅައި މަސައްކަތް ކުރާ މީހާ، ޖިހާދު ކުރާ މީހާ

مظاهرة Demonstration, protest

މުޒާހަރާ: ކަމަކާ ނުރުހިގެން ނުވަތަ ކަމެއް ވަކި ގޮތަކަށް ކުރަން އެދިގެން މަގުމައްޗަށް
ނުކުމެ ޚިޔާލު ފާޅުކުރުން

مدنية　Civilization

މަދަނިއްޔަތު: މަދަނީ ކުރިއެރުން ޙަޟާރަތު

مساح　Surveyor

މަސްސާޙު: ބިމުގައި މިން އަޅައި، ބިމުގެ ސަރަޙައްދާއި އެހެނިހެން ސިފަތައް ދެނެގަތުމަށް
ބަލައި ބިން ދިރާސާ ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރާ މީހާ

مجبور　Compelled

މަޖްބޫރު: ކަމެއް ނުކޮށް ވާން ގޮތެއް ނެތުން ކޮންމެވެސް ކަމެއް ކުރަން ޖެހުން

محبة　love

މަޙައްބަތު: ލޯބި

محبوب　lovable

މަޙްބޫބު: ލޯބިވާ މީހާ، ލޯބިވާ ކަމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް (ފ)

محبوبة　Loveable

މަޙްބޫބާ: ލޯބިވާ މީހާ (އ)

محتاج needy

މުޙުތާޖު: މުޙުތާދު، ބޭނުން

منفعة utility

މަންފަޢާ: މަންފާ، ފައިދާ، ނަފާ

مجلس board

މަޖިލިސް: މަޖިލިސް، ބައްދަލުވުން، ޖަލްސާ

مربي jam

މުރައްބާ: މުރައްބަ، އަލި ބާވަތުގެ މޭވާ އާއި ހަކުރު އެއްކޮށްގެން ހަރުކޮށް ހަދާ ފޮނި ކާތަކެތި، މިސާލަކަށް ޖޭމު

ملحد Atheist

މުލްޙިދު: ކަލާކު ވުޖޫދުވާކަން ޤަބޫލު ނުކުރާ މީހާ

مادية Materialism

މާއްދިއްޔަތު: މާއްދާ އަށް އެކަނި ހެއްލުން މުދަލާއި ފައިސާ ހޯދުމުން ހުރިކައި ކަމެއް ވީ ކަމަށް ދެކުން ރޫހާނިއްޔަތަކީ ކޮންމެހެން ބޭނުން އެއްޗެއް ކަމަށް ޤަބޫލު ނުކުރުން ތެދުވެރިކަމާއި ރިވެތި އަޚްލާޤީ ބޭނުމެއް ހުރި ކަންކަން ކަމަށް ޤަބޫލު ނުކުރުން

مبرور Accepted by Allah

މަބްރޫރު: الله ތަޢާލާ ޤަބޫލު ކުރައްވާ އަމަލެއް. މިއީ ހައްޖަކަށް ބަހެއްޗަށް ބޭނުން ކުރާ ސިފައެކެވެ.

مغرب Maghrib prayer, sunset west, Morocco

މަޣްރިބު:

ހ. އިރު އޮއްސޭ ބައިގެ، އިރު އޮއްސޭ ތަން އިރު އޮއްސޭ ވަގުތު ކުރާ ނަމާދު

ށ. މަޣްރިބު ކަރަ

مكروه Hateful, unpleasant

މަކްރޫހު: މަކްރޫހު، ނާޅޫވީ، ނުރުހެވޭ ކަންތައް

محرم Muharram, Forbidden

މަޙްރަމް: ދާއިމީ ގޮތުން ނުވަތަ ވަގުތީ ގޮތުން ކައިވެނި ކުރުން ޙަރާމް މީހުން

مقام إبراهيم Maqam Ibrahim

މަޤާމު އިބްރާހީމު: އެއީ ކަޢުބާގެ ދޮރުމަތީގާ ދިމާވާން 10 ނުވަތަ 11 މީޓަރު ދުރުގައި ހުންނަ ތަނެކެވެ. އެއީ އިބްރާހީމުގެފާނު ކަޢުބާ ބިނާކުރެއްވި އިރު އޭގެ މައްޗަށް އަރައިވަޑައިގެންނެވި ހިލައެއް ކަމުގައި ބުނެވޭ އެވެ.

مني Mina

މިނާ: އެއީ މައްކާއިން އަރަފާތަށް ދާ މަގުމަތީ ގައި މައްކާއާ 5 ވަރަކަށް މޭލު ދުރުގައި އޮންނަ ތަނެކެވެ. މިނާއާ އަރަފާތާ ދެމެދު 10 ވަރަކަށް މޭލު ހުންނާނެ އެވެ.

مُدُّ Mud

މުއްދު: މުއްދަކީ ދެއަތްތިލި ފުރެނި ނަގާހާ ކާއެއްޗެއްސެވެ. އެއީ ސާޢެއްގެ ހަތަރުބައިކުޅަ އެއްބައެވެ. " مجلة البحوث الإسلامية " ގައި ވާ ގޮތުން ބަރުދަނުން ބަލާ ނަމަ މުއްދަކީ 544 ގްރާމެވެ.

مَدُّ Extension

މައްދު: މައްދަކީ ދަމައިލުމެވެ. ޤުރްއާން ކިޔަވާ އިރު ފިލި އާދައިގެ މިންވަރަށް ވުރެ އިތުރަށް ދަމައިލުމަށް މައްދު ކިޔުމަށް ކިޔާ އެވެ.

ميقات Meeqaat

މީޤާތު: ހައްޖަށް އިޙްރާމް ބަންނަ ތަނާއި ވަގުތު

معراج ascension

މިޢްރާޖު: އިސްރާ އާއި މިޢްރާޖުގެ ރޭ، ޙިޖުރީ ރަސޫލާ އަށް މަސްޖިދުލް އަޤްޞާ އިން މަތިވެރި އާސްމާނަށް އުފުއްލެވި އުފުލުން. އެއީ ނަބަވީ ސަނަތުން 12 ވަނަ އަހަރުގައި މަތީގާ އަސް ރިޖުބަ ކުރެއްވުމުގެ ކުރިން ކަމަށް ބުނެވޭ އެވެ. އެ ޢަމާނަތީ ލިޔުއްވުން ވަރަށް ކުޑަކަށް އެކި ޢަމާނަތަށް ވާޖީ މި ހަދިޔާ ހިސާބު ތާރީޚު މުހިން ސާފެއް ނުވެއެވެ.

مزدلفة Muzdalifah

މުޒްދަލިފާ: ޢަރަފާތުން ނިކުމެގެން ހައްޖުވެރިން ދާނީ މުޒްދަލިފާ އަށެވެ. އެ ތަނުގައި މަޣްރިބު ނަމާދާއި ޢިޝާ ނަމާދު ޖަމްޢު ކޮށް ޤަޞްރުކޮށް ކުރާނެ އެވެ. އަދި ދުވަހު ހެނދުނު މިނާ އަށް ގޮސް ޖަމްރާ އަށް އުކާ ހިލަ ހޮވާނީ މި ތަނުންނެވެ. މަސްޖިދުލް ޙަރާމް 10 ކިލޯމީޓަރު ދުރުމިނުގައި އޮންނަ ތަނެކެވެ

مُحرِم Muhrim

މުޙްރިމު: އިޙްރާމް ބަނދެގެން ހުރި މީހާ

مُحَرَّم Muhrram

މުޙައްރަމް: ހިޖުރީ ސަނަތުގެ ފުރަތަމަ މަސް

مهاجر immigrant

މުހާޖިރު: ޝަރުޢީ ގޮތުން މުހާޖިރުންނަކީ ހިޖުރަތީ މައްކާ ފަތަހަ ވުމުގެ ކުރިން ޕީރިއަޑު ރަސޫލާ صلى الله عليه وسلم ގެ ޙަޔާތްފުޅުގައި މަދީނާ އަށް ހިޖުރަ ކުރި މީހުންނަށް. الله ތަޢާލާ ކުރުއާނުގައި ހުރިހައި ކަމެއް ޤުރުއާނުގެ މިއާޔަތް ވެސް މުހާޖިރުކަމު.

ދުނިޔަވީ ގޮތުން އެއް ރަށު ދޫކޮށް އަނެއް ރަށަކަށް ވަޒަންވެރިވާ މީހުންނަށް ވެސް މުހާޖިރުންނޭ ކިޔައިދޭން އެވެ.

مرتد apostate

މުރުތައްދު: މުރުތައްދު ވުމަކީ އިސްލާމް ދީނުން ބާތިލުވުމެވެ. ދީނުން ބާތިލުވާ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ދީނުގެ ރުކުނުތަކެއް އިންކާރު ކުރުން ދީން ދޫކޮށް ނަފްރަތުވެ ދީނުގެ ކަންކަމަށް ފާޑުކިޔުމާއި ޖާދޫ ޖެހުން ހިމެނެ އެވެ.

محصن fortified

މުޙްޞަނު: މުޙްޞަނަކީ ޝަރުޢީ ޞައްޙަ ކައިވެންޏެއް ގައި ޖިމާޢުވެފައިވާ މީހާ އެވެ. ދެމަފިރިން ބާލިޣުވެފައި މިނިވަންކަމުގައި ވުމާއި ބުއްދި ސަލާމަތްކަމުން ހުރުން ވެސް

މި ކަމުގައި ތާޢީމު ކުރާނެ އެވެ. މި ކަމަށް ކައިވެނީގައި ދެމި ހުރުން ތާޢީމުއް
ދޭނެވެ.

محمية   Protected

މަޙްމިއްޔާ: ބަޔައްޓާ ހިމާޔަތްތެރިގައި އޮންނަ ތަކެތި

مهم   Important

މުހިއްމު: އިސްކަން ދޭ ފައިދާ ހުރި

مهلة   time limit

މުހުލަތު: ދުދިނުން ވަގުތު ދިނުން

النون

نائب Vice

ނާއިބު:

ހ. މީހެއްގެ ބަދަލުގައި ހުންނަ މީހާ، އިހު ޒަމާންގައި ދިވެހި ރާއްޖޭގެ ސަލްޠަނަތުގެ ވަޒީރުންނަށް ދެއްވި ބޭކަލުންނަށް ނާއިބު ކިޔައި އުޅުނެވެ. ށ. ޤާޟީން ފުރުން ހަދާފައި ހުންނަ ފާރި ޝަރުޢީ

نكاح Marriage

ނިކާހު: ކާވެނި

نداء Call

ނިދާ: ގޮވައިލުން

نفع Profit

ނަފާ: ނަފާ، ފައިދާ

نظام System

ނިޒާމު: ރޭވުން ވަކި ގޮތަކަށް ކަންތައް ހަމަޖެހިފައި ހުރުން

نقل Transfer

ނަޤްލު: އެއްތަނުން އަނެއް ތަނަށް އެއްޗެއް ގެންދިއުން، ލިޔުމެއް ނަކަލު ކުރުން

ناقص incomplete

ނާޤިޞް: އުނި، މި ބަސް އާންމުކޮށް ބޭނުންކޮށް އުޅެނީ ތަޖުވީދު އިލްމުގަ އެވެ.

نقد Cash

ނަޤްދު: ފައިސާގެ ނޫޓު، ފައިސާ

نفاس Lying in, postpartum period

ނިފާސް: ވިހެއުމަށް ފަހު އޮންނަ މުއްދަތު، ވިހެއުމާ ގުޅިގެން އަންނަ ލޭ

نفي Denial

ނަފީ: ކުރުން. ކަމެއް ނުވާކަމަށް އެއްޗެއް ނެތް ކަމަށް ބުނުން

نفقة expense

ނަފަޤާ: ޚަރަދު ގޮތުން ނުވަތަ ވާޖިބު ގޮތުން މީހަކު ކުރަން ޖެހޭ ހުރި ނުވަތަ
ޚަރަދު

نصيحة Advice

ނަޞީޙަތް: ކަމެއް ކުރަންވީ ރަނގަޅު ގޮތުގެ ވަޢުޡަން ޖަވާ ދިނުން

نصر Victory

ނަޞްރު: ކާމިޔާބީ

نعمة Blessing

ނިޢުމަތް: الله ދެއްވި ހުރިހާ އެއްޗެއް، އަހަރެމެންގެ ހަޔަވާނާއި ބުއްދިވެރިކަމާއި
ދުނިޔަވީ އަހަރެމެންނަށް ފައިދާވާ ގޮތަށް ޢައްވާފެއިވާ ހުރިހާ އެއްޗެއް

نفرة Aversion

ނަފްރަތު: ނުރުހުން

نبي Prophet

ނަބީ: الله ގެ ބަސްތަކުން ޚަބަރު ގެނެސްދެއްވާ ބޭކަލުން

نهي Inhibition

ނަހީ: ކަމެއް ނުކުރުމަށް އަންގާ އަންގުން

نظر consideration

ނަޡަރު:

ހ. ލެ

ސ. ދެކޭ ގޮތް، ވީހެއްގެ ނަޡަރު

نذر Make a vow

ނަޛްރު: ނަދުރު

نية intention

ނިއްޔަތް: ކަމަކާމެދު ހިތުގައި އޮތް ގޮތް

نكتة Point, dot

ނުކުތާ: ނުގުތާ: ޕޮއިންޓު، ތިކި

نقطة Point

ނުޤްޠާ: ނުގުތާ، ތިކި

نبيذ wine

ނަބީޛު: ނަބީޒަކީ ކަދުރާއި މާމުއިން ތައްޔާރުކުރާ ހުއްދަ ބުއިމެކެވެ. ރަލުގެ ބާވަތަކަށް ވެސް ނަބީޛު ކިޔައިފާން އެވެ.

نصارى Christians

ނަޞާރާ: އީސާއީ، އީސާގެފާނަށް ތަބަޢަވި މީހުން

نبوي prophetic

ނަބަވީ: ނަބީކަމުގެ، ނަބީކަމާ ގުޅޭ

الواو

وحي Revelation

ވަޙީ: ﷲ ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ އެ ކަލާނގެ ރަސޫލުންނަށް ނުވަތަ އެ ކަލާނގެ ރުއްސަވާ ފަރާތަކަށް އަންގަވާ އެންގެވުން

وباء Epidemic

ވަބާ: ބޮޑެތި ބަލިމަޑުކަން

وبائي Epidemic

ވަބާއީ: ބޮޑެތި ބަލިމަޑުކަން ފެތުރޭ ޖަރާސީމު

وفد delegation

ވަފްދު: ވަކި ކަމަކަށް އެއް ތަރަފުން އަނެއް ތަރަފަށް ފޮނުވާ ފަރާތް

وعد Promise

ވަޢުދު: ވަޢުދު، ކަމެއް ވަކި ގޮތަކަށް، ނުވަތަ ވަކި ވަގުތަކަށް ކުރަން އާބަސްވުން

وظيفة Job, employment

ވަޒީފާ: ކުރާ މަސައްކަތް

وكيل agent

ވަކީލު: މީހެއްގެ ބަދަލުގައި އެ މީހަކު ކުރަން ޖެހޭ ކަންތަކާ ބަލަދުވާ މީހާ

وكالة Agency

ވަކާލާތު: ވަކީލުކަން ކުރާ ތަން، ވަކީލުކަން ކުރުން

ورع devout

ވަރަޢު: ވަރަޢުވެރި، ތަޤްވާވެރި، الله ދެކެ ބިރުގަންނަ

وراثي Hereditary

ވިރާޘީ: ވާރުތަވާ، ވާރުތަވެރިން ލިބޭ

وزير minister

ވަޒީރު: ވުޒާރާއަކާ ބަލަދުވާ ހުންނަވާ އެންމެ އިސް ވެރިޔާ

وزارة Ministry

ވުޒާރާ: މިނިސްޓްރީ

وهم Illusion

ވަހުމު: ހީވާ ހީވުން ޚަޔާލީގައި ނުވާ ހިޔާލީ ކަންތައް

وجه Face

ވަޖުހު: މޫނު

وزن Weight

ވަޒުން: ވަޒަން ބަރުދަން ވަޒަން ކުރުން، ކިރުން އެކި އަށްކަތްތަކާ އަދި ބަލުން

واعظ preacher

ވާއިޡު: ނަސޭހަތް ދޭ މީހާ، ދީނީ ނަސޭހަތްދޭ މީހާ

وعظ preaching

ވަޢުޡު: ނަޞޭޙަތް

وضوء ablution

ވުޟޫ: ނިޔަތް ގަނެ ނަމާދު ކުރުމަށް ނުވަތަ ޠަވާފު ކުރުމަށް ހަދިގަނެވޭގެ ވަކި
ގައްބަ ގުނަން ތަކަކަށް ފެން ލުމާއި ފެން ފޮހުން

وسيلةInstrument

ވަސީލަތް: ޛަރީޢާ އެހީ

وحدانية oneness

ވަޙްދާނިއްޔަތު: އެއްކައުވަންތަކަން

وعيد threat

ވަޢީދު: ކާފަރުވާން ކަމުގެ ވަހަކަ އަންގަވާން އިންޒާރު ދެއްވުން

وتر String

ވިތްރު: ވިތުރި އޮނަރިރި ޢިޝާ ނަމާދަށް ފަހު އެއް ރަކްޢަތަށް ނިންމާ ގޮތަށް ކުރާ ސުންނަތް ނަމާދު

وسق wasaq

ވަސަޤު: 60 ޞާޢު ޞާޢަކީ ގާތްގަނޑަކަށް 5 ރާތަލާ ރާތަލުގެ ވިސްބަރިކުރަ އަށްބައެވެ.

الهاء

هدية Gift

ހަދިއްޔާ: ހަދިޔާ މީހުންނަށް ބަދަލެއް އެދުމަކާ ނުލައި ހިތާ ދޭ ދިނުން

هداية guidance

ހިދާޔަތު: ތެދުމަގު

هجرة Hegira

ހިޖުރަ: އެއް ރަށުން އަނެއް ރަށަށް ދިރިއުޅުން ބަދަލު ކުރުން
ޝަރުޢީ ގޮތުން ހިޖުރަ ކުރުމަކީ މައްކާ ފަތަޙަ ވުމުގެ ކުރިން ޕިރިޕީ ރަސޫލާ
صلى الله عليه وسلم ގެ ޞަޙާބުބޭކަލުން މަދީނާ އަށް ދިޔުމެވެ. الله ސަރި
ކުރެއްވި ހުރިހައި ކަމެއް ދޫކޮށްލުމަކީ ވެސް ހިޖުރަ އެވެ.

هجري Hegira

ހިޖުރީ: ހިޖުރީ އަހަރުން ކަލަންޑަރު ގުނުން ހިޖުރައާ ގުޅޭ

هواء Air, desire

ހަވާއު:

ހ. ވައި

ށ. ނަފްސުގެ އެދުން

هوي نفس Desire of soul

ހަވާ ނަފްސު: ނަފްސުގެ އެދުން

همة Zeal, determination

ހިއްމަތް: ކެރުމާއި ހިތްވަރު

الياء

يقين certainty

ޔަޤީން: ކަމަކަށް އޮންނަ ކަށަވަރުކަން

يهودي Jewish

ޔަހޫދީ: ޔަހޫދީ ދީނަށް ނިސްބަތްވާ މީހާ

يتيم orphan

ޔަތީމު: ބައްޕަ މަރުވެފައިވާ ކުޑަ ކުއްޖާ، މައި މަރުވެފައިވާ ޖަނަވާރު

يونان Greece

ޔޫނާން: ގްރީސް

يوناني Greek

ޔޫނާނީ: ގްރީކު

ياقوت Ruby; Sapphires

ޔާޤޫތު: އަގުބޮޑު ހިލައެއް

يعني Means

ޔަޢުނީ: މާނަ އަކީ

يلملم Yalamlam

ޔަލަމްލަމް: ދިވެހި ޙާއްޖީ އަދި ޢުމްރާގެ މީޤާތާ އާ މި ފަރާތުން ބަނދަރު ދާ
މީހުން މަކާއި މީޤާތު

يَمَن Yemen

ޔަމަން: އަރަބި ޖަޒީރާގެ ދެކުން އޮސްޓްރޭލިއާ ގެ ހުޅަނގުން ސަޢޫދީ އަރަބިއާ އާ
ޢިރާޤާއި އޯމާނާ ޖާގައެއް

يومية Daybook

ޔައުމިއްޔާ: ކޮންމެ ދުވަހު ހިނގާ ކަންތައް ލިޔާ ފޮތް

ނޯޓު:

މި ފޮތް އެކުލަވައިލުމުގައި الف باء ގެ ތަރުތީބު ނުވަތަ ބަސްފޮތްތަކުގައި
ބަސްތައް އަތުރައިލައި ހުންނަ ތަރުތީބަށް ބަލައިލައިގެން ނުވާނެ އޮވެ. ސަބަބަކީ އެ
ތަރުތީބުން ފެއިދާ ކުރާނީ އިލްމުވެރިންނަށް ކަމުގައި ވެފައި، މި ފޮތް އަމާޒުކުރަނީ
ގަސްތުކުރާ ފެށްޓުމަކީ އަރަބި ބަހުގެ އަހުލުވެރިން ކަމުގައި ނޫޅޭ ދިވެހިން ކަމުގައި
ވުމުވެ. މި ފޮތަކީ ވަރަށް ކުރު ފޮތަކަށް ވުމާ އެކު މި ފޮތުގައި ލިޔުއްވާފާ އަރަބި

ބަސްތަކުގެ ހުރިހައި މާނައެއް ލިޔެވިފައެއް ނުވާނެ އެވެ. އެހެން ނަމަވެސް ދިވެހި ބަހުގައި އެ ބަސްތައް ބޭނުން ކުރާ ގޮތާއި މާނަ، ދިވެހި ޝަޢަރަތުގައި ލިޔެވޭތޯ ވަރަށް ބޮޑަށް މަސައްކަތް ކޮށްފައި ވާނެ އެވެ. އެ ފަދަ މާނައެއް ދޫކޮށްލެވިފައި ވާ ނަމަ އެ ކަމަށް ހިމާޔަތަށް މަޢާފަށް އެދެމެވެ.